

VOLUME XXII, NO. 216.

SESTADIENIS, RUGSĖJO

(SEPTEMBER) 13 D., 1941 M.

3116 SOUTH HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

TELEPHONE: VICTORY 1455.

KAINA TRYŠ CENTAL.

KASDIENA...

Svarbi Kalba Kas Tai Gauna? Norvegijoj Kas Daryti?

Prezidento Roosevelto prakalbas sukėlė daug diskusijų. Visi fašizmo priešai ją geria. Visi Hitlerio palaikytojai ją peikia.

Franklin D. Roosevelt Roosevelt Amerikos vandenys. Niekas juk pamatęs barškneolę angli nelaukia iki jį įkės, sakė Prezidentas.

Pagalios p. Lindberghas atvirai prabilo. Jisai atakavo žydus. Anti-smitizmas, žydų puldinėjimas yra pats ryškiausias hitrizmo požymis.

Lindberghas susidėjo su hitlerininku kunigu Coughlinu, kaip rašo pastarojo laikraštis.

Jis taigi nusiėmė ir tą ploną skraistelę ir pats pasirodo kuo esąs.

Kongresmanas Sabath sakoj Amerikos "apešeriam" gavę iš nacių \$400,000.

Kažin ar teks kiek tos sumos lietuviams nacių talkininkam, kuri dėda Hitlerio agntų propagandą?

Jie daugiau kaip ngerintojai — jie Hitlerio talkininkai, tai ir brangni jam.

Wisconsinas tyrinė Amerierica First grupes, kurios veikia nacių naudai. Norima rasti jų ryšius su naciūmis.

Jei jau tyrinėjama tos grupės, tai juo labiau reiktų pakartoti lietuviškų Hitlerio talkininkus.

Juk Anucevičius yra Hitlerio apmokamas agentas, o jo propagandą dėda "Naujienos," "Draugas" ir kiti atžargareivių laikraščiai.

Ogal ateina ir jų eilė?

Norvegijoj jau du darbo unitų vadus naciai susaudė už streiko killimą. Kiti įkalinti. Visam krašte įvesta karo stovis.

Tik tokių "mašonių" gali laukti iš nacių okupuoti kraštai.

O betgi Amerikos lietuviuose yra tokių, kurie garbina Hitlerį, džiugiasi, kad jo kruvinos gaujos valdo Lietuvą.

Kai kur pas amerikonus ir kitataučius susidarę klaidingas supratimas, kad Amerikos lietuvių yra pro-naciskai. Tokis supratimas susidarė iš to, kad net keli lietuviški dėda Hitlerio agentų propagandą.

Tatai daro lietuviams gėda. Prieš tai turim kovoti. Reikia masiniuose mitinguose priimti rezoliucijas, smerkti iš Hitlerio talkininkus ir reikalauti jų suvaldymo, reikšti pritarimą Roosevelto užsienio politikai.

Dauguma Amerikos lietuvių yra fašizmo priešai, tik kuomet dauguma tyli, mažuma demonstruoja ir sudaro klaidingą apie mus įspūdį.

Kitas kovos būdas tai—šalinis mitingų, spaudos ir bile veikiimo ty, kurie bent kuo padeda hitlerinei propagandai Amerikoj. Kuomet Hitlerio talkininkai pasijus, kad jie pastieksa vien, izoliuosias, jie pabags.

Prasidedant sezonui veikimo salėse, suburskime. Lai nei vienas parengimas, nei vienas mitingas nepareina, kuriame nebūtį pasireikšta už sumušimą hitlerizmo. V. Andrusis.

Rooseveltas Įsakė Šaudyt Fašistų Laivus

VYSTOSI SUKILIMAI JUGOSLAVIJOJ

KAI KUR SUSIRĖMIMAI TEISIASI PER SAVAITES. VIETOMIS SUKILĖLIAI ĮSTENGIA UŽIMTI KAIMUS IR MIESTELIUS.

BERN, Šveicarija, rugs. 12.—Jugoslavijoje vystosi daug žandanti sukilimai. Sukilimose dalyvauja visos Jugoslavijos tautos, nors kroatai tiek tiek ir išmūši iš vėžių.

Ang dieną Bosnijos provincijoje sukilėliai net savo vyriausybės buvo įkūrę. Per dvi valandas sukilėliai dominavo provincijoje. Tik atsaukta kroatų kariuomenė sukilėlius išlaškė ir tai tik po ytin aštrių susirėmimų.

Sukilimai, susirėmimai ir užėmimai miestų bei kaimų tankiai vyksta Serbijoj, Dalmacijoj ir Juodkalnijoj. Sukilėliai stengiasi įsigalėti strateginėse vietose, ypatingai kur geležinkelų magagai ir susisiekimų centrai. Heregovinvoj anuo tarpu kelias geležinkelius magagus sukilėliai išlaikė užėmę net keturias dienas.

Sukilėliam vadovauja Ustašų organizacija. Jūdėjimui pritaria ir padeda komunistai.

Naziai pripažysta, kad sukilimai daro jiems nepaprastai didelių nuostolių.

Dviejų Metų Karas Vokietijai Atsiejė 40 Bilionų

BERLYNAS, rugs. 12.—Vokiečių ekonomistų apskaitymu, dviejų metų karas Vokietijai atsiejė \$40,000,000,000. Tai keturi bilionai dolerių daugiau, negu išleista apsiginklavimui per paskutinius du metus pirmo karo.

Per kalbamą keturių metų laikotarpį valstybės įeigos nesiekė nei pusės to, kiek išleista apsiginklavimui ir karo vedimui.

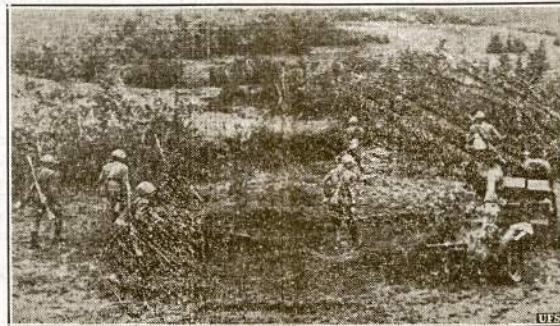
Francuzijos Gynėjai Dalba Apdauzė Nazio Galvą

VICHY, rugs. 12.—Tarpe Francuzijos gynėjų ir nazių okupantų vėl įvyko Paryžiuje susikirtimas. Buryš Francuzijos gynėjų dalbom apdauzė nazių armijos karininko makuoklę, kai pastarasis ėjo iš teatro Champ de Elysses apylinkėje, Paryžiuje.

Jų idealai—kiemenis. Užgauti ton vieton jie skaudžiausia pajunta.

Dar vienas būdas, ir geriausias, kovos su Hitlerio talkininkais, tai juo stropiau veikti, vienyti lietuviškus Amerikos Apšvietimo programo pagrindu, kovoti prieš fašizmą, suprantama, neišskyrus ir lietuvių fašistų.

Prasidedant sezonui veikimo salėse, suburskime. Lai nei vienas parengimas, nei vienas mitingas nepareina, kuriame nebūtį pasireikšta už sumušimą hitlerizmo. V. Andrusis.

Sovietų kareiviai manevruoja užimti strategines pozicijas, kad vėliau linkamai "pasveikintų" įsiveržėlius naciūis.

TIES LENINGRADU SOVIETAI ATĖMĖ 3 KAIMUS; NUKIRTO 22 NAZIŲ LĖKTUVŲ

Vokiečiai Stumiami Atgal Apie 10 Mylių Kasdien; Naziai Sumušti Keliose Vietose Ties Dniepru

MASKVA, rugs. 12.—Sovietų komunikatas ir šiandien sako, kad aštriai ir atkakliausi mušiai eina ties Leningradu. Be sauszemio karo jėgų, iš abiejų pusių dalyvauja "daugybė oriųjų jėgų." Vokiečių aviacija desperatiškai stengiasi įveikti stiprias Sovietų aviacijos jėgas, ginančias Leningradą.

Vokiečiai nuo Leningrado stumiami. Pulk. Bondarevo vedama kariuomenė sutriuškino nazius vienoje Leningrado sektoriuose pusėje ir atgriebė tris strateginius kaimus. Tuo pačiu sykiu Sovietų lėktuvų skadro-

nas pastebėjo prieš aerodromą kitoj Leningrado sektoriuose vietoje ir jame sudaužė 22 lėktuvus.

Maršalo Timošenkos kariuomenė vis konratakuoja nazius ir tebestumia vakary link. Stumiamas darosi vis sparčiau ir priešui nuostolingenis. Bendrai, priešas kasdien nustumiamas atgal nuo 7 iki 10 mylių.

Aštrūs ir priešui nuostolingi mušiai eina ties Latvijos ir Estijos siena. Vėlikėje Luki sektoriuje. Vakarykščiame mušyje vokiečiai ėia neteko 2,500 kareivių, 32 kanočių ir 79 tankų.

Rytinis komunikatas pranešė, kad maršalo Budienio kariuomenės daliniai atgriebė Dniepru upėj strateginai svarbią salą ir keturiose vietose persikėlė per Dnieprą. Vienoj vietoj persikėlė raudonarmiečiai nustumė vokiečius tolakai ir atkariavo Orla kaimą.

Maršalo Timošenkos kariuomenė irgi persikėlė per Dnieprą žemuoliami upės gale. Šį persikėlimą karo vadai skaito "žėrinčiu atsiekimu." Odėsą naziai ir ramunai žiauriai puola, bet aparat nuostolių, nieko daugiau dar nesusilaukė.

Sovietai Turėjo 31,000 Karo Lėktuvų

NEW YORKAS, rugs. 12.—Kaip rašo laikas James H. L. Peck "Flying" ir "Popular Aviation" žurnaluose, vokiečiams pradėjus pulsi Sovietų Sąjungą, pastaroji turėjo 31,000 karinių lėktuvų. Didelis jųjų skaičius kokybe prilygo patems geriausiems vokiečių karo lėktuvams, sako tas laikas.

Pecko paduodamas skaitinimas paremtos praėjo sausio mėnesio statistikomis. Jisai pastebi, kad į tą skaitinį neįeina karinio laivyno ir civiliai lėktuvai.

Sovietų Sąjunga ir Amerika Ignoruoja Antrą Japonų Protestą

TOKIO, rugs. 12.—Japonų užsienio reikalų ministerijos pareigūnas patvirtino kalbas, kad Sovietų Sąjunga ir Jungtinės Valstijos nesakė į antrą japonų notą, protestuojančią aliejaus siuntimą per Vladivostoką.

Finų Užlajoj Nuskindino Sovietų Ligonlaivį

MASKVA.—Tassas skelbia žinią iš Leningrado, kad rugpiučio 19-tą Finlandijos užlajoj nuskindino Sovietų ligonlaivį "Siberija" su suzeistaisiais, kurių galėjo buti nuo 400 iki 1,300. Laivas nuskindo nazių karo lėktuvų pramuštus.

Amerikos Legiono Atitinkama Komisija Pasmerkė Hitlerizmą

MILWAUKEE, Wis.—Amerikos Legiono užsienio santykių komisija pasmerkė fašistines valdžias, pirmoj vietoj turint mintyje Vokietijos ir Italijos valdžias. Hitlerio ir Mussolini valdžias komisija charakterizuoja kaip "tarplautinų banditų gaudėvas" ir pareiškia, kad nebūtų "jokių derybų, jokių kompromisų su jais."

Cilės Vyriausybė Suėmė 11 Svarbių Hitlerio Agentų

SANTIAGO, Čile.—Federalis teisėjas Manuel Montero įsakė sumti 11 Hitlerio atstų agntų. Saugumo organų tyrinėjimas parodė, kad tie agntai vadovavo psiaut karinė nazių organizacijai, turinčią tikslą sunaikinti demokratinę Čilės liandies vyriausybę. Dešimtis mirtų agntų sumti, vienuoliktas nuo arešto pasisilėpė.

NORVEGIJOJE BRĖSTA SUKILIMAS PRIES OKUPANTUS

STOCKHOLMAS.—Pranešimai iš Oslo rodo, kad Norvegijoje brėsta sukilimo dvasia ir sukilimas galis išsiveržti nežūlogai. Norvegijos žmonės aršiai nusisatė prieš nazius ir nazių jiems užkartą Quislingo neva valdžią.

Turkai Nepraleidžia Italų Karo Laivų

TEHERANAS, rugs. 12.—Turkijos vyriausybė griežtai atmetė nazių reikalavimų praleistū per Dardanelius Italijos karo laivus, norintius panaudoti apgulimui Odėsos.

Siuo atveju Turkija drįsusi parodyti naziams tą griežtumą gal but delto, kad Sovietų ir Anglijos okupavimas Irano teigiamai stabilizavos.

VOKEICIAI NUSKANDINO KITĄ AMERIKOS PREKYBINĮ LAIVĄ.

Washingtonas, rugs. 12.—Valstybės departamentas praneša, kad nazių submarinas vakar po pietų nuskindino Amerikos prekybinį laivą "Montana". Laivo įuola, 26 žmonės, išsivieglėjo. "Montana" plaukė iš Amerikos su medžio krovinu į Islandiją.

EXTRA!

GENERALIS STREIKAS NORVEGIJOJ; DAUG NAZIŲ KARININKŲ UZMUSTA OSLOJ

STOCKHOLMAS, rugs. 12.—Norvegijoj paskelbta generalis streikas. Osloj ir kituose industriuose centruose eina aštrūs susirėmimai su nazių policija ir kariuomene. Osloj daug užmestų nazių kartumėms karininkų. Vietomis streikai priima aiškų politinį charakterį.

PAŽADEJO APSAUGĄ LAIVAMS, PLAUKANTIEMS SU KROVINIAIS Į FAŠISTŲ PRIEŠŲ UOSTUS

Vokiečiai ir Italai Piratai Turi But Ištrenkti Iš Jūrų—Sakė Prezidentas

WASHINGTONAS, rugs. 12.—Jeigu karas dabar kiltų tarpe Jungtinių Valstijų ir Vokietijos, tai už jį butų visiškai atsakingas Hitleris. Tokių padarė išvadų prez. Rooseveltas sakdamas tarptautinės svarbos prakalbą. Prezidentas suminėjo atsitikimus, kur nazių karo laivai puolė Amerikos prekybinius laivus ir nuskindino. Pirminė ir kelis užpuolimus Amerikos karinių laivų.

Šį nazių elgesį prezidentas pavadinuo "piktųjų gvačių piratškumu Atlante," kurių su draudimui reikia imtis karinių priemonių.

"Tai nereikiška paskelbimam karo iš Amerikos pusės," pastebėjo prezidentas, bet tuojaus paaiskino:

Lindberghas Nukalbėjo Visai Kaip Hitleris Kalba

DES MOINES, Iowa.—Ketvirtadienio vakare ėia kalbėjo Charles Lindbergh. Mitingą jam rengė fašistinė "America First" organizacija. Lindberghas kalbėjo už Hitlerio laimėjimą, nepasiant Amerikos nepriklausomybė pavojaus. Prez. Rooseveltas pastangas pašalinti tą pavojų Lindberghas vadino "ruošimu karo" ir prie to dądėjo:

"Karo dabar nori ir jį rengia—Rooseveltas, anglai ir žydai." Tai lygiai tais pačiais argumentais teisinga savo karo tikslus ir Hitleris. Anais metais Hitleris apdovanojo Lindberghą medaliu.

Anglų Aviacija Bombardavo Šiaurinę Vokietijos Dalį

LONDONAS, rugs. 12.—Anglijos aviacija bombardavo šiaurinius Vokietijos miestus, taikant sudaužyti geležinkelius magagus, dokus ir karinės svarbos fabrikus.

Vokiečių šaltiniai pripažysta anglų puolimą, tik nutyli nuostolis. Anglų šaltiniai tvirtina, tik du vokiečių lėktuvai pasirodė virš Anglijos. Atakuojant Vokietiją irgi neadaug vokiečių lėktuvų sutiko anglai.

Penki Simtai Žuvo Žemės Drebejime Turkijoje

LONDONAS, rugs. 12.—Exchange telegrapho agentūros pranešimu iš Ankaros, rytinėje Turkijoje, Erzurum apylinkėje įvyko nepaprastai stiprus žemės drebejimas.

Nuostoliai dar galutiniai nepaaiškinti, bet turky oficiali manymu, bus labai dideli. Žuvusių gvausių priskaityta į 500. Sužeistųjų skaičius dar nenusistatęs. Iš miestų skaudžiausia nukentėjo Agri miestas.

Hitleris Pripažysta, Kad Nazių Nuostoliai Fronte Dideli

BERLYNAS.—Kad padėri rinkliavos savaitę paskeminėjau pravesi, prie įvairių atsilaukimų Hitleris dądėjo savo pareiškimą apie frontą. Be kitko praeikiškie Hitleris sako:

"Siose istorinėse dienose mūsų ginkluotos jėgos veda gigantiskas kovas. Tose kovose mūsų su nuostoliai, mūsų kareivių kraujo klaniai, pasiaukojimai neranda sau lygių pasaulio istorijoje."

"Tačiau tegul buva suprasta kuoaiškiausia, kad nuo dabar, jeigu vokiečių ar italų karo laivai įplauks į vandenį, kurių apsaugojimas yra butybuje Amerikos apsigynimui, tai jie plauks rizikuodami savo likimu."

Prezidentas sakė, "kaip Amerikos armijos ir karinio laivyno vyriausias komanduotojas įsakiau Amerikos karinėm jėgom šaudyti Vokietijos ir Italijos karo laivus ir karo lėktuvus iš pirmo pamatymo."

Susisąudymas tarpe Amerikos ir fašistinių agresorių kėnių jėgų tikriausia įvyks, jeigu nazių karo laivai pasirodys tose vandeny teritorijose, kurias prez. Rooseveltas apsklembė kaip "apsigynimo vandenys."

Prez. dądėjo, kad Amerika niekuomet nesileis, kad kas nors jai siaurintų "jūrinę laisvę." Anot prezidento, Amerika gins visus jūrų kelius, kurišs jai reikia vesti prekybą su pasauliu. Prezidentas pasakė dar ir tai, kad Amerikos karo laivai ir karinė aviacija ne tik Atlanto šiaurėje, bet v.šur, ir ne tik Amerikos laivus, bet ir visų šalių laivus, kurios tik veda prekybą su Amerika, gins nuo vokiečių ir italų užpuolumų.

Siuo pasakymu prez. Rooseveltas aiškinais davė suprasti, kad Amerikos karo laivai plaukimas bus apsaugojamas Amerikos karinių jėgų. Taipjau Amerikos karinių jėgų bus apsaugoti Sovietų Sąjungos ir Anglijos prekybiniai laivai plaukijai ir Jungtinės Valstijos ir su krovniais grįžta namo.

Argentinos Konservatoriai Irgi už Išvijimą Nazių Pasiantinio

BUENOS AIRES.—Apkaltinanti patiekty parlamentui rezoliucija išvity Vokietijos pasiantinio Edmundo von Thermanno už tai, kad jisai perėngęs diplomatinį privilegijų ribas, už rezoliuciją pasisakė konservatorių blokas. Dabar jau tikra, kad parlamentas rezoliuciją priims ir nazių pasiantinį paskelbs "persona non grata" (nepageldaujamas asmuo).

"VILNIS"
(THE SURGE)

LITHUANIAN LABOR DAILY

Published daily except Sunday, and on every Thursday together with the regular edition is included an English Section, by the Workers Publishing Association, Inc. Subscription rates in United States, Canada and South America one year \$6.00, six months \$3.25. Chicago \$3.00, six months \$4.25, foreign countries \$4.00, six months \$4.50. Subscription rates for the Thursday edition, including the English Section, in Chicago 1 year \$2.50, ½ year \$1.50, outside of Chicago, 1 year \$2.00, ½ year \$1.25.

Advertising rates on application
3116 South Halsted Street, Chicago, Ill.
PHONE, VICTORY 1455
Entered as second class matter September 23, 1926, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Roosevelto Kaiba

Prakalba, kurią prezidentas Rooseveltas pasakė šį ketvirtadienį, buvo rimta ir stipri. Joje nebuvo oratoriškų efektų, bet ji padarė didelio įspūdzio namie ir užsieniuose.

Amerika, kaip tai visuomet buvo jos istorijoje, prezidento lūpomis pareiškė, kad ji gins jūros kelius laisvę. Tarptautiniai banditai nekontroliuos vandenynų platumas, nors jie desperatiškai pasiruošę jas kontroliuoti.

Naciams ir fašistams prezidentas Roosevelt padarė galutiną įspėjimą: jeigu jų karo laivai pasirodys vandenys, kurie yra Amerikos protekcijoje, tegul jie žino kas jų laukia! "Jei jūs matote, kad piktioji gyvatė pasirengus šokti ant jūsų, jūs sunaikinsite ją pirmiau negu ji jus įkąs."

"Jau laikas, kad abiejų Amerikų (Šiaurinės ir Pietinės) amerikoniški supratimų ir nepasiduotų jokioms romantiškoms iliuzijoms: Nacių valdomam pasaulio nes gali gyventi laimingai ir taikiai."

Amerikos žemynams nacių pavojus nėra teorinis. Jis čia pat, visoj savo gruoboniško išvaizdo. Prezidentas Rooseveltas specifiskai neįvardijo kuriuos būtent jūros kelius Amerikas pasiryžęs ginti. Atlantiko kelius saugumas, be abejonės, stovi pirmoj vietoj. Bet interpretacija gali būti daug platesnė. Tas daug priklauso ir nuo tolimesnio Japonijos užsilaikymo.

Izolacionistai, sykiu su Berlynu ir Romą, jau sukėlė prieš prezidentą Rooseveltą kacių koncertą.

Tas jų koncertas bus nutrauktas, kuomet prabilis galingas balsas Amerikos laivyno.

Norvegijai Kovoj

Naciai jau žudo Norvegijos unijistus. Jie bandė uždėti savo kruviną leteną ant Norvegijos darbo unijų. Pirm to, jie bandė manevruoti ir pasigauti jas ant savo meškerės. Bet Norvegijos darbo unijos nepasidavė nei klasingai politikai, nei išsigando grumojimui. Tuomet naciai pradėjo kruvino teroro politiką.

Norvegijos sostinėje Oslo ir visoj plačioj aplinkėj faktiniai įvesta karo stovis, nors oficialiai jis pavadintas apgulos stoviu.

Kėli žymys unijų vadai, jų tarpe ir advokatas Viggo Hansteen, sušaudyti. Visa eilė taip pat labai žymių unijistų, pasmerkti kalėjimam ilgiems metams. Tas parodo ne tik nacių režimo kraugeriskumą. Tas parodo ir jų baimę. Kinkos jiems dreba ir visa jų okupacinė vyriausybė, visi tie Quislingai purtosi konvulsijose.

Norvegijos darbo unijos susivienijo beveik visi Norvegijos darbininkai. Tuo būdu naciai yra karo stovyje su visa Norvegijos darbininkų klase. Norvegijos fermeriai taip pat atsakė lysti į nacių bučių. Tą patį galima pasakyti ir apie didžiumą Norvegijos inteligentijos. Su parvaiduku Quislingu eina tik mikroskopiska mažuma.

Paskelbę kryžiaus karą visai norvegų tautai, naciai negali laimėti—ir tai tuo labiau, kad toks karo stovis yra visose nacių pavergtose šalyse.

Francuzai ir lenkai, čekai ir graikai, olandai ir jugoslavai jų taip pat nekencia, kaip patrakusiu.

Ar jau paukavote fondu Medikalės Pagelbos Sovietų Sąjungai?

Maža ar didelė auka bus tinkamai įvertinta.

Duetas

Tą pačią dieną, kada prezidentas Rooseveltas pasakė savo istorinę prakalbą, prabilo dar du balsai—vienas Berlyne, o kitas Des Moines, Iowa.

Berlyne rėkavo "patsai" Hitleris, o Des Moines... Lindberghas. Ir kaip harmoningai susilijavo Hitlerio ir Lindbergho pareiškimai. Hitleris karkino prieš "žydus ir bolševikus." Tą patį sakė ir Lindberghas. Ligi šiol jis dar vis nedrįsdavo kaltinti žydus, kad jie yra karo siaubumai. Des Moines prakalboj jis tą pasakė, nors ir prisidengė veidmainiška keliom frazėm, neva prielankiom žydams.

Hitleris ir visa jo gauja pikčiausia puola Roosevelt administracijai. Tą patį atkartojė ir Lindberghas, kaltindamas Rooseveltą, kaip karo siaubuną. O Hitlerio adresu jis netarė nei vieno pikto žodžio.

Lindberghas pataria Anglijai nusilenkti ir taikintis su Vokietijai, nes ji, girdi, karo vis-viena negali laimėti. Tuo pačiu tikslu juk ir Hess'as lėkė Anglijon. To nori ir Hitleris.

Hitleris šaukia, kad niekas jo neapgals. Tą patį sako ir Lindberghas. Ir Des Moines įsita bažijos, kad Hitlerį negalima įveikti.

Duetas nuo pradžių iki pabaigos. Tik tame duete Hitleris spiegia, kaip bosas, o Lindberghas, kaip jo padėjėjas.

Des Moines publika, kuriai Lindberghas kalbėjo, taip išsirdo ant jo, kad nedaug tereikėjo paskandinti jo balsą anti-hiteriskam chore.

Tylėjimo Konspiracija

Kas nežino vardo Warren K. Billings? Tas vardas beveik taip jau žinomas, kaip ir Tamo Mooney vardas. Jis išbuvo Californijos kalėjime beveik 25 metus. Jis žino, ką reikiška kovoti ir kentėti už darbininkų klasės reikalus.

Tiek matė išbuves kalėjime. Warren K. Billings nesijaučia pasenęs. Jis išrinktas delegatu į Californijos Darbo Federacijos konvenciją. Konvencijoj jis bus vienas iš įtakingiausių delegatų—jei ne pats įtakingiausias. Ir kaip tik pasibaigus Californijos Darbo Federacijos konvencijai, lėktuvas jį nugabens į New Yorką, į didžiulį masinį susirinkimą, kur tas garsusis kovotojas pasakys prakalbą už Earl Browderio išliuosavimą.

Ir Tomas Mooney, ir Warren K. Billings ir šimtai kitų žymiausių Amerikos žmonių kalba ir rašo už Earl Browderio išlaisvinimą. Jei šiandien būtų gyvas Debsas, jis pakeltų savo balsą už Browderio išliuosavimą.

Tas sąjūdis už laisvę Browderiui daro vis didesnis ir platesnis. Bet kapitalistų spauda tyli. Tai konspiracija tylėjimo. Tai smokslas paslėpti teisybę apie Browderį.

Pralaužt tą tylėjimo konspiraciją, pasiekt Amerikos žmones su tikrom žiniom ir informacijom apie Earl Browderį—yra priedermė kiekvieno progresyvio žmogaus.

Eikim šiuo reikalu sykiu su Mooney, sykiu su Billings'u!

Londono laikraščiai gerai atsiliepia apie prezidento Roosevelto prakalbą. Jie sako, kad Amerikos jurinė politika dar labiau suartins ją su Anglija. Atlantiko vandenynas bus pavojingiausia naciams vieta.

Hitleriui teks pasirinkti vieną iš dviejų—trauktis iš Atlantiko, ar susišaudyt su Amerika.

New Jersey valstijos Darbo Federacija, savo konvencijoj, vienbalsiai pasisakė už teikimą paramos Anglijai, Sovietų Sąjungai ir Kinijai.

Darbo Federacija užgrynė prez. Roosevelto užsieninę politiką.

Ar jau rengiatės prie "Vilnies" vajuos, kuris prasidės už kelių savaičių?

Jau laikas pasidaryti gerus planus ir susirinkti talką.

Šiemet mūsų draugai turi daugiau geru upo. Sąlygos gauti naujų skaitlyjų yra palankios.

A P Ž V A L G A

NIEKUS TAUZIJA.

"Argentinos Lietuvių Balse" (rugpjūčio 21 d.) tūlas Lazdauskas prina:

"Hitleris—Stalino politikos mokynis, kuris iš bolševizmo daug ką pasiėmęs, kai ką išmetęs, jį išolulino iki vokiško nacional-socializmo."

Tokiems plepantiems, kaip Lazdauskas, žinoma, nereikia jokių įrodymų.

Bolševikai stoja už socializaciją, o Hitleris už kapitalizmą žiauriausioje jo formoje.

Bolševikai stoja už tautų brolybę, o naciai už tautų naikinimą, pavidant visą galią "išrinktai" vokiečių tautai.

Bolševikai stoja už kultūrą ir visų jos tradicijų išlaikymą. Gi naciai naikina ir degina viską, ką sukūrė pasaulio genijai.

Bolševikai stoja už mokslotobulinimą, o naciai išvijoi iš Vokietijos garsiausius mokslininkus.

Bolševikai tuoj aprūpino žemę 72,000 Lietuvos bežemių ir mažesnių, o vokiečiai tas žemes atėmė.

Tai kur čia panašumas? "Tokie ponai, kaip Lazdauskas panašūs į papugas. Išskale sav galvon žiopliausią palyginimą, tai ir kartoja tą patį kasdieną."

VISTA MOKINA.

Rašinėjanti "Vienybėje" pastabas ponias Lapienė teikiėsi pamokinti planšetė V. Bacevičių, kuris Chicagos Lietuvių konferencijai davė įdomų referatą apie kultūros ir meno pakilimą Lietuvoj, įsisteigus ten tarybų valdžiai. Ponia Lapienė mano, kad prof. Bacevičius nei rašyti nemokąs. Girdi, tą referatą jam "kažin kas parašė."

Mes nežinom kas rašo ar taiso ponios Lapienės pastabas smetonininkų laikrašty, bet mes labai gerai žinom, kad prof. Bacevičius rašo tobulai.

Iškolojusį V. Bacevičių tu ponitė paleido dar tokį spaudalą:

"Lietuvoj Bacevičius siekė meno aukštėjim, o čia atvykęs nuskeno dumblių."

Is vištos ar galima ko kito norėti! Ką ji supranta apie meną, muziką, apie kultūrą!

Aštriais muzikos kritikai giliai įvertino Bacevičių, o ta moterėlė plepa apie dumblių.

JŲ INFORMACIJAI.

Savo laiku dešiniųjų ir profašistų spauda labai daug burnojė apie R. Matusėvičių, kuris rašinėjo "Laisvei" ir "Vilniai" ir kart-kartėmis sakė prakalbas.

Apie R. Matusėvičių "Laisvė" praneša:

"Rob. Matusėvičius, kuris šiuo metu tarnauja Jungtinių Valstijų kariuomenėje ir yra ten veikiančiu seržantu (acting sergeant), šiomis dienomis gavo dešimt dienų atostogų ir dabar svečiuojasi Niujorke. Jis buvo užrašęs

"Laisvės" redakcija. Pastaruoju laiku R. Matusėvičius buvo Mass. valstijoj, o nežinog gal būtų pamatys pietines valstijas.

"Kaip žinia, R. Matusėvičius seniau rašinėdavo "Laisvėj" ir sakydavo prakalbas; dėlto fašistai, socialistai ir klerikaliskai smetonaciai jį visai šmeiždavo."

Tai informacija "Draugams" ir "Naujienoms". Gal tie laikraščiai dabar nusiramins.

TERLIOJASI.

Kai Smetona atvyko Chicagon jį su didžiausiom ceremonijom pasitikio kunigai ir jų laikraščiai.

Dabar tarp tų buvusių prietelių prasidėjo karas.

Net iš Brazilijos pradėjo apšaudyti Smetoną.

Sao Paulo kuniginė "Sviesa" rašo:

"Besmegenis Smetona. Dabar Lietuvos žmonių spraudu toki idiotai kaip Smetona, neįodytų."

Matote, buvo ekselencija, o dabar idiotas.

Gabaliausko redaguojamos "Lietuvių žinios" (Clevelande) rašo:

"Norint sudaryti Lietuvos vyriausybę (čia, Amerikoje), kuri turėtų didžioms lietuvių tautos pasitikiėjimą, tenka daryti griežtą posakį, paliekančios nuosialai poną Smetoną ir sudarant vyriausybę iš aiškiai demokratiškai nusistatusių asmenų."

Is to aišku, kad Smetoną klerikalai nori izoliuoti. Bet tuo pačiu sykiu jie prisibijoj, kad Smetona gali iškirsti jiems špōsą, sudarydamas savo "vyriausybę."

"Dirvos" redaktorius Karpulis buvo paleidęs gandą, bōk dalis katalikų nori susitaikinti su Smetona. Tas gandas neturėjo jokio pagrindo.

Kuomet Gabaliauskas kalba apie "demokratiškai nusistatčiusius asmenis", tai jis turi omenyje demokratijos priešus, kurie šinkuoja Hitlerinę "ideologiją".

Nėra skirtumo tarpe tokio Smetonos ir Gabaliauskos. Abudu drožė pas Hitlerį, abudu raudojo dėl pagėgėlių Berlyne, abudu trokštė praiziebtes Raudonajai Armijai, kurios rankose yra demokratijos likimas.

Jų ginčai tai susiplovusių familijantų ginčai. Mes labai abejojame, kad prez. Rooseveltas terliotųsi su jais dėl sudarymo kokios ten "valdžios".

Pierre Laval, Hitlerio bernas Paryžuje, kuris pavojingai jaunam francizoj pasautas, kaip išdavikas jau baigia pasveikti.

WASHINGTONE

Kai kam nepatiko, bet generalas Robert C. Richardson raportavo, kad jo armija Louisianos manevruose panaudojo Sovietų kariuomenės taktiką ir tuo būdu išsigelbėjo nuo "sunaikinimo".

Kovose su tankom iki šiol naudota pasyvė taktika—laukta iki tankos ateina į apsidūrinimus, bet SSSR armija naudoja naują taktiką, ji turi speciales anti-tankines vienetes, kurios atakuoja tankus svaidentį j jas tam tikras bombas, kurios užsidega ir uždega tankų alejuotas dalis.

Anti-tankiniai būriai patinka tankas toli nuo savo armijos apsidūrinimų.

Anti-tankinės bombos vadinama "Molotovo kašėlėm", taip priminė jas laike Sovietų-Suomijos karo.

Amerikos armija taigpi studijuoja kitą Sovietų kariuomenės taktiką.

Na, o kaip čia senai daugelis būtų išjuokę tą, kuris būtų pataręs pasimokinti iš Sovietų kariuomenės. Pas lietuvius buvo tokių liurbių, kurie vadino Sovietų kariuomenę "driskiais", "neišmanėliais". Dabar ir jie priekando liežuvius.

Generalas Brett su savo misija jau esąs Egipte. Per ten jis vykstą į Sovietų Sąjungą. Jo misija berods bus dalis Amerikos delegacijos Maskvos konferencijai ir taigpi vyks į Sovietų frontą stebėti, kaip Raudonoji Armija muša naciųs.

Jei dar kelias dienas naciai taip bus mušami, gen. Brett teks gan toli iš Maskvos keliauti, kad frontą pasiektų.

Darbo unijų veikimą stebinti žurnalistai čia, sako, stebėjosi, kaip vikriai veikia ta dalis CIO vadovybės, kuri artima komunistams. Juos ypatingai nustebino "komunistuojanti grupė" radijo ir elektros darbininkų unijos konvencijoj. Ji veikė bendrai su "hilmanianiais" pravedimui reikalingais užremimą Anglijos ir Sovietų

Sąjungos prieš fašizmą, ji veikė bendrai su "Iewisianiais" prašalinimui iš prezidento James Carey, kuris buvo pasišovęs medžiotoji komunistus.

Girdi, ta grupė veikia kaip kokia mašina—ir laimi.

Diplomatiniai rateliai čia nacių žygius skandinimui Amerikos laivų aiškina taip:

Hitlerio valdžia nori nukreipti vokiečių akis nuo pralaimėjimų Sovietų fronte.

Ji nori padaryti impresiją į Japonijos vyriausybę, kad ji gali Japonijai padėti kare.

Ji nori paastrinti ginčus Amerikoje, kad pamatytų kaip didelė yra įtaka nacių šalininkų čionai— Wheeler'io, Lindbergho ir kitų tokių.

Hitlerio informacijos apie Amerika, ypač slaptos informacijos, kaip dabar paaiški, buvo gaunamos per slapta radiją, kurias tačiau vedė FBI du agentai, suprantama, jie teikė klaidingas, klasingas informacijas.

Dabar tai paaiški ir naciai nusivylė savo "informacijom".

Juos taigpi prigavo ir iš Spitzbergo klaidingom informacijom.

Komercijos departamente manoma, kad Vokietija padarė praigaštą klaidą atakuodama Sovietų Sąjungą. Ji uždarė sau maisto ir kitų reikmenų rinką ir tuo būdu užsitraukė sau blokadą, nekaltant jau apie nedakainavimą Sovietų galybės.

Dabar vokiečiams visko pritrūksta, o Sovietų fronte jiems nepalengvėjo, bet patsunkėjo. Sovietai dar didesnes jėgas frontan metė ir muša naciųs.

Atsargėmi valdžios vyrai, jų tarpe ir laivyno ministras, tačiau ragina uoliau remti Sovietų Sąjungą, nelaukti Vokietijos susmukimo.

Traktoristų Maršas
Stasys Džingaus.

Sratūnios upės pavasari neša. Grįžta paukščiai padangij taku. Mes išeisim laimingi ir draugus į laisvosios tėvynės laukus.

Plieno traktorių didis gaudimas Didžiam darbu šalį prikelis. Nekalbės apie skausmą arimai, Neskenėms jau bekrasčiam varge.

Mes užarsim dirvonus ir pelkes. Komunizmui—pirmoji vaga. Jaunos jėgos krutinėje telkias, Jos vis augs, ir stiprės, ir neges.

O paskui, kaip plačiausiosios marios, Supsis saulelė brandus įvai. Ir vis drašiai į laime nemariai Eis Tarybų graži Lietuva.

Plačios upės pavasarj neša. Grįžta paukščiai žydriuoj taku. Mes išeisim laimingi ir draugus į plačiausios tėvynės laukus.

"Tiesa"

Mokslo Dalykai ir Margumynai

IVAIRENYBĖS

Pirma Amerikos atradimo Europoje niekas nerūkė. Indianai išmokino europiečius rūkyti.

Amerikoj nebuvo kiaulių prieš 400 metų, tik po De Soto ekspedicijų atveža Amerikon kiaulės. De Soto "apgyvendino" pirmas 15 kiaulių Floridoj, 400 metų atgal.

American Chemical Society suvažiavime, kuris eina Atlantic City, aiškina, kad kraują užnuodijusias bakterijas yra apsišarvavęs kietai lukštu, kaip krodilius.

Tai pasakė Dr. Zworykin ir Dr. Hillier ir demonstravo savo atradimą pagelba 100,000 sykių padidinamo mikroskopu.

Kraują nuodinantis mikrobos toksis tvirtas, kad ir trumpai atakavus elektromais jis neužmušamas, kaip kitos bakterijos. Dėlto kraują užnuodijimas taip pavojingas.

Kada jau žinoma kas yra tas mikrobos, veikiausia bus išrasta kuomi ji galima užmušti.

CARL SANDBURG

Karl Detzer parašė knygą apie garsų Amerikos rašytoją ir publicistą Carl Sandburgą. Knyga taip jau įdomi, kaip įdomus patsai Sandburgas.

Carl Sandburg, dabar 62 metų amžiaus, gimė mažame Illinois miestely Galeburgu. Jo tėvas buvo imigrantas iš Švedijos, lankęs mokyklą tik kelis mėnesius. Jaunasis Carlas dirbo prie įvairiausių darbų. Jis paeiliui buvo pieno išvežiotoju, dirbo farmoje, paskui pasidarė plytininku. Tūla laiką jis buvo įsitaisęs batų valymo "bizni" barberneje, o tūla laiką jis pardavinėjo orenzius ir bananus gatvėje.

Laikė Ispanų-Amerikos karo Sandburgas tarnavo armijoj, o po to jis praleido kelis metus kolegijoj, kur, papildė savo mokslą.

Sandburgas labai daug keliavo po platią Ameriką. Jis gerai suprato Amerikos liaudies papročius ir jausmus. Jis surinko labai daug dainų ir išmoko jas dainuoti. Turbūt niekas Amerikoje nežino tiek visokių melodijų, kaip jis.

Pirmoji Sandburgų knyga buvo eilėraščių rinkinys "In Reckless Ecstasy". Ją parašęs jis dar nepasidarė sau vardo Amerikos literatūroj. Bet kada 1916 metais pasirodė jos garsios "Chicago Poems", jos susilaukė didžiausio pasisekimo.

būsiąs labai naudingas. Padės daug nuo ligų apsisaugoti.

Jau pradėta gelžkelio rėles (bėgius) nesušriuoti, bet sulieti. Illinois Central gelžkelis turi vienus bėgius jau 7,000 pėdų ilgio.

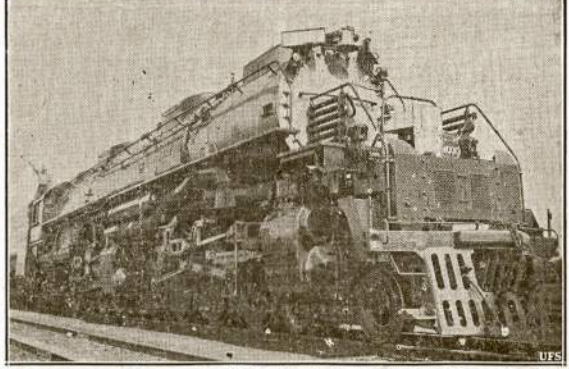
Sakoma, sulieti bėgiai yra gerami. Nedaro triukšmo ratams per sudūrimus bėgant, taipgi geriau laikosi. O per didelį ilgį ir sulieti bėgiai duodasi palenkti kur reikia.

Sovietų radijo ekspertai kerta naciams špogą po šposui. Pirmiausia Maskvos radijo "maistrai" įsitaisė taip, kad jie gali tom pačiom bangom ir tuo patim laiku kaip Berlyno radijas transliuoti ir jie prideda prie Berlyno radijo "savo dvylekį".

Paskui jie kaip tai išblaškė Berlyno radijo transliavimą ir patys pastatė savo "Goebbelsą", kuris vykusiai imitavo Hitlerio propagandos ministrį ir nieko Hitlerį.

Pagalios patys naciai praneša, kad trumpų radijo bangų perdavėju Sovietų kariuomenės radijininkai susprogdino Viborge užtaisytas vietas, kada fašistų armija įėjo į tą miestą.

A-n-s.

Šis lokomotivas, sakoma, yra visų didžiausias pabudavotas American Locomotive Works, Schenectady, N. Y., važiuoja į Cheyenne, Wyoming, kur jis vežios traukinius per Rocky kalnus. Jis lėšavo \$5,000,000. Tai bus bene galtingiausias "Plėtinis Arktys" visoj šalyj.

KIEK SVERIA?

Svarstyklių Išradimas.

Kada išrastos svarstyklės, veikiausiai niekada nesužinosime. Tas įvyko taip senai, kad pirmieji išradėjai dar nei nesapnavo apie palikimą rašytos istorijos. Pagaliau pirmosios svarstyklės nei nebuvo tokios, kokias mes šiandien matome krautuviene.

Keli metai atgal mokslininkai bekasinėdami senienas Babilionijoj atkasė kapašale tūlo aukšto dvasiško "Dudu", kuris gyvenęs apie 2960 metais pirmą mūsų metaskaitos. Tai bus apie 4900 metų atgal. Jo kape, šale sutrūnyjusiu kaulu, atsirada akmeninė voga su babilonišku užrašu, jog tai esą privaloma mokėti tokį svarj vilny atlyginimui už dienos darbą.

Egiptėnai turėjo jau daug tobulesnes svarstyklės už babiloniečius apie 3500 metų atgal. Jų paliktuose braižiniuose ant akmeninių skalų matome kaip jie ant vienos svarstyklių pusės dėjo tam tikrą vogą, o ant kitos pasverti norimą daiktą ir tokiu būdu sužinodavo jo myli gamtą, jis yra tikras "Midwesty" sūnus.

Carl Sandburg nesiduoda paperkamas. Kartą ultrareaktivinkas Hearstas pakijo jam kontraktą, siūlydamas mokėti po \$75,000 į metus, kad jis rašintų į jo fašistuojančius laikraščius. Mat, kada mirė Brisbane, Hearstas neteko populiarus kolumnisto. Sandburgas neparsidarė. Jis nesuziavėjo Hearsto pinigais.

Jau vien už tai jis vertas didelės pagarbos. Savo visuomeninėmis pažiūromis Sandburg yra tikras demokratas. Jis yra nuseklus fašizmo priešas. Jis yra geras ir labai originalus kalbėtojas. Be to, jis ir dainininkas. K. Detzerio knyga apie Sandburgą vadinasi: "Carl Sandburg: A Study in Personality and Background". Vilniškis.

tikrąjį svorį. Svarstyklės pasidarė žmoneim reikalingos, kada prasidėjo prekyba. Žinoma, labai primityvė. Ne už pinigų, bet apsieikėti, mainais. Nors tai buvo ne tobula svarstyklė, bet visgi buvo parankesnė, negu "nuo akių".

Vogų standarto, subendrinimo pirmians neturėta. Kiekviena šalis ir net kiekviena apylinkė turėjo savotiškus vogų standartus iki pasauliųjų įsigalėjo Romos imperija. Vėliaus Anglija, Francūzija, Vokietija ir kitos Europos valstybės įvedė savotiškus vogų standartus, bet kiekvienas jų buvo skirtingas. Dėlto tarptautinė prekyboje, kokia tais laikais buvo, įvykdavo labai daug nesmagumų: tas pats daiktas vienoj valstybėj sverdavo daugiau, kitoj mažiau.

Pirmaisiais mūsų šalies nepriklausomybės metais ir Amerika neturėjo vieno vogų standarto, buvo naudojama Anglijos ir Francūzijos vogos. Dėlto George Washingtonas atidarydamas pirmąją mūsų kongreso sesiją 1790 metais savo prakalboj storai pabrėžė, kad vienu svarbiųjų kongreso žygių turi būti nustatymas vogų standarto.

Bet kongresas mažai tekreipė atydos ir pirmojo prezidento reikalavimą ir tik pradėjo kalbėti apie tai net 9 metams prabėgus. Ir tada dar vogų standaras nebuvo nustatytas, tik perleista įstatymas, kad multo rinkėjai privalo "atdyžiai prižiūrėti viagos ir mieras", bet sulyg kuriuo standartu—nepasakyta.

Tik 1828 metais kongresas rimtai susirupino įvedimu vogos standarto, kada susidarė kėblumas su Amerikos pinigais. Niekas tikrai nežinojo kiek sidabrinis doleris ar auksinė penkinė turėjo svėrti.

Tik tada priimta Trojos svaras kaipo amerikėnės vogos standaras. Bet šale Trojos svaro pasiliko ir kitas, būtent Avoirdupois.

Dar ir dabar pas mus tebevertojama abiejų vogos standartai: Trojos ir Avoirdupois. Paprastai mes juos žinome po vardais "didysis" ir "mažasis" svaras, arba voga. Trojos voga naudojama vaistinėse, sveriant brangius metalus ir mineralus, o Avoirdupois voga naudojama visur kitur prekyboje.

Avoirdupois vogos pavadinimas paeina nuo francūziškų žodžių "avoir de pois" kas reikią svėrimą daiktų. Gi "Trojos" voga paeina nuo Troyes miesto, Francūzijoje, kuris senovėje buvo svarbus tarptautinės prekybos centras.

Reikia pasakyti, kad ši svėrimo sistema nėra tobula ir ji tenaudojama tik Amerikoje ir Anglijoje. Veik visas civilizzuotas pasaulis yra priėmęs metrišką vogos ir mieras sistemą. Ji daug tobulesnė už mūsų.

Metriškoje svėrimo sistemoje nenaudojama svarai, bet kilogramai. Aišku, tarptautinėje prekyboje tas sudaro begales kėblumų ir dėlto reikią tikėtis, kad kaip Anglija, taip ir Amerika netolimoje ateityje pames šį archaišką sistemą ir subendrins vogas ir mieras su visu pasauliu.

Tokis subendrinimas bandoma padaryti jau labai senai. Dar 1875 m. Paryžiuje įvyko 19 valstybių konferencija tuom tikslu. Tada visos tos valstybės priėmė metriškąjį standartą. Francūzijos valdžia padovanojo sklypą žemės metoli Paryžiaus ir ten įsteigtas Tarptautinis Vogų ir Mieras Biuras. Tas sklypas žemės visų dalyvavusių valstybių pripažintas "neutrале zona" ir taip laikėsi iki pora metų atgal, kada Hitlerio barbarai nuteriojo Francūziją.

Tarptautiniame Biure įtaisyta labai tikslios svarstyklės. Standartinė vieno kilogramo voga laikoma saugioje spintoje giliai Biuro rūsyje ir prie jos prieiti tegali mažiausia trijų valstybių atstovai antsyk.

Washingtonas ir Londonas tačiau, kaip sakiau, nepristojo prie didžios pasaulio valstybių suvienodinimo.

Aluminas Ir Jo Istorija

Karas ir Aluminas.

Aluminas yra svarbiausias metalas orlaivių budavojimui. Jis, sulietas su plium, yra labai stiprus ir lengvas. Dabartinis karas be orlaivių, tai kaip senobiai karai be kavalerijos ir be artilerijos.

Vokiečiam sekėsi nugalėti lenkus, olandus, francūzus ir iš pradžių anglus, kad anie turėjo kur kas mažiau orlaivių ir prastenių mūšių pareigovė. Žinoma, reikią įvertinti ir armijos moralę.

Nacių jėgos tirpsta prieš Raudonosios Armijos smūgius todėl, kad Sovietų Sąjunga turi labai didelį oro laivyną, gerus orlaivius, aukštai lavintus lakūnus ir armiją su aukšta morale.

Amerikos Karo Aviacija.

Jungtinės Valstijos suskato išbudavoti didžiausią karo aviaciją visam pasauliui. Prezidentas Rooseveltas metė šukį—50,000 orlaivių. Tokiai masei orlaivių reikią bilionų svarų aluminio. Pirmas žingsnis pasirušimui masiniai gaminti orlaivius buvo pravesta aluminio rinkliavą. Tiesa, kad valdžia negavo tiek svarų to lengvo metalo, kiek norėjo, bet vis dėlto surinko 1,200,000,000 svarų aluminio.

Ši šiol šios šalies Aluminio industrijos per metus duoda 300,000,000 svarų aluminio. Šiais metais gamybos įmonės liko padidintos, buvo pastatytas naujas aluminio fabrikas vakarinėse valstijose. Iki šiol veikia fabrikas prie Tennessee upės per metus pagaminavo po 300,000,000 aluminio. Šiomet produkcija numatyta pakelti iki 600,000,000 svarų to lengvo metalo.

Aluminio gaminimas susieina su keliais apskūninimui vogų ir įsisteigė savus biurus. Washingtone įsteigtas Bureau of Standards yra bene pats tobuliausias sviete. Standartinės vogos jame naudojamos pagamintos iš platinos arba platinos ir iridiumo mišinio.

Šis biuras taip jau nustato palyginimus mūsų šalies vogos ir mieras su metriškąja. Jei nepamiršite, pasakysiu kaip mūsų svaras prilygsta kitų šalių kilogramui. Biuras sako, jog mūsų svaras yra lygus O. 4535924277 kilogramo. Išvertus šias skaitlines į mums suprantamą kalbą labai lengvai galima pamiršti paskutines 7 skaitlines ir sakyti, kad svaras yra lygus keturiasdešimtis penkion ir vienam trečdaliui šimtinių dalių kilogramo. Būtų dar suprantamiau, jei pasakytume, jog svaras yra "be kiek pusė" kilogramo, bet neplinai atitikty Standardų Biurai.

Laukuviškis.

mais. Viena, kad tos žaliavos—Bauxite—is ko daroma aluminas, nėra tiek daug, o antra, per ją, tai yra per tą išstarpitą žaliavą, turi eiti galinga elektros srovė: reikią daug pagaminti elektros, kad padaryti aluminą.

Bauxite yra kaip molis, kai kur kai akmuo, kuriame yra daug aluminio rudos, silico ir geležies. Iš bauxite daro aluminą. Jo pusėtinai daug yra pietinėse valstijose.

Aluminio Istorija.

Aluminio istorija nesena, bet įdomi. Iki 1845 metų niekas nežinojo, kad galima pagaminti aluminą. Tais metais Frederick Woehler chemišku procesu įkaitinęs aluminio žaliavą—buxite—įdeję chloridę ir potassium pagamino keletą uncių aluminio. Henri Sainte pavarėjo sodium viente potassium ir pagerino to metalo gamybą. Dešimtis metų vėliau pirmu kartu buvo išstatytas aluminas Paryžiuj parodoje kaip po naujas metalas. Jo kaina buvo stebėtinai aukšta—\$545 už svarą. Dviem metais vėliau aluminio gaminimas žymiai liko patobulintas ir jau pasidarė po \$34 svaras.

Per sekamus trisdešimtis metų aluminio gamyba pasiliko laboratorijose; masinis gaminimas nepasisekė išvystyti ir buvo brangus. 1886 metais Charles Martin Hall, Ohio valstijos mokslininkas, ir francūzas Paul Toussiant išrado naują būdą gaminti aluminą, tai įkaitintus medžiagą, iš ko daromas aluminas ir pridėjus reikalingus chemikalus, perleisti per tą mažą didelę elektros srovė. Tas būdas pasirodė daug tobulesnis ir pigesnis. Bet vis dėlto platesnio, masinio, gaminimo jiem nepasisekė išplėsti tam laikotarpyje.

Tik 20 metų vėliau, 1914 metais, S. M. Hall pradėjus vel darbuotis aluminio gaminimo srityje buvo padaryta didelė pažanga. Nuo mažų gaminių kieklių pradėjo aluminą gaminti masiniai.

Naujas su moderniškaisiais įrengimais šią vasarą išdygo didelis aluminio fabrikas ant kranto Columbia upės, netoli Vancouver, Wash. Čia yra didelė elektros stotis dėl to fabriko.

Kur Kiek Gamina Aluminą.

Prieš karą ir pradžioj karo Vokietija daugiausia pagaminavo aluminą. Daug aluminą gaminanti Sovietų Sąjunga. Jungtinės Valstijos iki šių metų, kaip jau žymėjome, gaminosi po 300,000,000 svarų aluminio. Šiomet numatyta pagaminti 600,000,000, neskaitant kiek buvo surinkta per Aluminio Rinkliavą. Kaip žymėjome, buvo surinkta 1,200,000,000 svarų. M. A. Š.

Po Eritrėjos Saule

Kokia tai šalis Eritrėja, kuriėje jau ketletą savaičių verda kovos siauriose tarpeliuose ir stačiuose kalnų skardžiuose? Koks gi tikslas kovos už, palyginti, nedidelį sausumos plotą—118 tukstančių kvadratinį kilometrą?

Eritrėja turi formą trikampio, išsidriekusi šalia Raudonosios jūros vakarinio kranto. Šis trikampis dalinamas į tris zonas, kurios viena nuo kitos daug kuo skiriasi.

Eritrėjos pakrantė, ypatingai jos pietinė dalis, garsi, kaip viena karščiausių vietų žemėje. Birželio, rugsėjo ir spalio mėnesiais net ir čiabuviai — danakiliai — sunkiai perneša karštį, kartais pasiekiantį 50 laipsnių Celsijaus pavėsyje. Balandžio—lapkričio mėn. laikotarpyje čia nepaprastai gausūs krituliai, ir tuo metu karštis šiek tiek krinta; bet ir lietuvių laikotarpyje šiaurės krantų žmogus čia jaučiasi kaip žuvis, išmesta į krantą.

Keliautojai čia atsiveria nuobodų vaizdą. Šiaurėje driekiasi laukinės mimosos, sudarancios čia kažką panašaus į džungles: Keista įspūdį palieka pietų Eritrėjos dykumos. Dykumos landsaftas atrodo nerealaus, fantastiškas.

Vanduo čia labai vertinamas už turtais. Upės Danakilio dykumos žemėlapyje panašios į susirietusias kirmelės. Smarkūs sriautai, krintantįjį nuo kalnų, nepasiekia jūros: jie pradingsta smėlyje. Kartais "kehorose", kaip čia vadina išdžiūvusias upių vagas, telko balos, ir tada čia galima rasti šiek tiek sudrumsto vandens.

Stambiais takeliais ar vieninteliu Eritrėjos geležinkelio, einančiu iš Masavos uosto į svarbiausią provincijos miestą Asmarą, ir toliau į vakarus iki Agordato, keliautojas patenka į krašto gilumą.

Nykia dykumą pakeičia pusiaudykuminis landsaftas. Čia valstietis gali, aišku, tik po ilgų vargų, gauti kiek vandens, kad išaugintų kukuruzą ar "durra"—vietinę soros atmainą. Klimatas čia vėsesnis. Karščiausias metų laikas—gegužės, liepingiausias—rugpjūtį.

Bet takas pasiekia dar aukščiau. Kalnų slaitai apaugę uogų krumokšniais. Drėgnės šios vietose jau pakanka, karštis ne šiek deginas. Pasukintaisiais metais šiame ruože pasirodė kavos, medvilnės ir kitų sub-tropinių augalų plantacijų.

Galų gale dviejų su puse tukstančių metrų aukštyje europietis jaučiasi, kaip namie. Gausūs krituliai, kuriuos musonai čia atneša nuo birželio iki rugsėjo mėn., drėkina ganyklas ir sąjauvusius plotus. Ši kalnuotoji Eritrėjos dalis tirščiausiai apgyvendinta. Ir ypatingai čia suvažiuoja daug italių kolonistų. Italai plėkštikalnėse ir sausesniuose kalnų slaituose bando auginti medvilnę, apelsinus, bananus ir citrinas. Čiabuviai amžinai žaliuojančiose plevose gana gyvulių bandas. Vis dėlto vietos grūdų ir mėsos nepakanka karinomenėi. Maistą reikia pristatyti iš toli, siuariais takučiais ir blogai keliais.

Karinomenės daliniai gali judėti tik upių slėniuose. Ir iš tikrųjų, karo pranešimai rodo, kad anglai iki šiol šiaurėje žygiavo pirmyn, prisilaikydami Ansebos upės—Kereno link, ir Barkos upės—A-

gordato link, o iš vakarų—šalia Gašo ar Marebos upės, į pietus nuo Asmaros.

Iki šiol vietos gamta anglams buvo palanki: jie galėjo, laikydamiesi upių, išvystyti plataus masto operacijas. Bet plėkštikalnėse vaizdas pasikeitė: be galo statūs kalnų slaitai neprieinami kad ir puikiais paruoštieiems alpiškiems daliniams. Tokius sustiprintus taškus galima tik blokuoti.

Bet anglų puolimo tikslas nėra Eritrėjos derlingoji plėkštikalnė: anglai siekia paimti į savo rankas 650 mylių gilumo pakrantės juostą. Kova už šį siaurą dykumos ruoželį, duodanį galimybę kontroliuoti Babel-Mandebo sąsiaurį ir karavanių kelius, einančius iš Raudonosios jūros uostų Abisinijos gilumom, vyko jau Egipto faraonų laikais. Senovės Egipto klostėjimo laikotarpyje dabartinėje Zulos įlankoje buvo pastatytas Aukšinis Bernikos uostas. Iš čia faraono vietininkai kontroliavo prekybą Raudonosios jūros pietinėje dalyje.

Senovėje Eritrėja buvo didelės Aksumo karalystės dalis. Dar ir dabar Eritrėjoje sutinkamos galingosios Aksumo valstybės liekanos—ano meto obeliskai ir paminklai.

Abisinijos karalystės įsteigimas suriša Eritrėjos likimą su Abisinija. XVI amž. atsinaujanti kova už Eritrėją, ir pirmoje eilėje—už jos Raudonosios jūros pakraštį. Pagrobė Masavą, šeimininkais čia tampa turkai.

1865 metais Masavą ir artimiausią pakrantę užkariavo Egiptas. Egipto chedivas Izmailas tada turėjo projektą, ne be Anglijos pritarimo, sujungti geležinkeliu Masavos uostą su Nilu. Bet 1876 m. egiptiečiai, norėję giliau įsiveržti į kraštą buvo abisinų sumušti. Nors egiptiečių įgula laikė Kerengą iki 1884 metų, bet jau tuo metu italai atkreipė savo aki į šią sritį. Dar 1870 metais italai nupirkė pas Racheito sultoną Assabo uostą. 1885 m. jie pagrobė ir antrą Eritrėjos uostą—Masavą. 1883—1888 metų laikotarpyje jie privertė Assabo sultoną užleisti italams visą pakrantę ir pripažinti jų protektoriatą visai teritorijai, kuria ejo prekybos keliai iš Assabo įlankos į Šoa (Abisiniją).

1890 metų sausio 1 dieną visos italų valdomos sritys Raudonosios jūros pakrantėje buvo sujungtos į Eritrėjos koloniją. Eritrėją italai puikiai panaudojo visuose trijuose karuose prieš Abisiniją, kaip karinį placdarmą. Čia didelę rolę suvaidino naujai pastatytasis plentas iš Masavos per Asmarą Adis-Ababos link. Dabar šiuo keliu nori pasinaudoti anglai.

1936 metais italai pradėjo stiprinti Masavą, o Assabo uoste pastatė stiprią jūrų oro bazę. Assabas tėra 80 kilometrų nutolęs nuo Perimo salos, esančios ties įėjimu į Raudonąją jūrą (priklauso Anglijai). Vis dėlto dėl kai kurių priežasčių Assaba nesuvaidino savo vaidmens.

Kova už Raudonąją jūrą nepaprastai svarbi abiejoms kariaujančioms pusėms. Per ją pereina svarbiausios jūros susisiekimo arterijos, jungiančios trumpiausiu keliu britų metropoliją su jos rytų kolonijomis Rytų Afrikoje.

B. Svetlanov.

AŠTUONI LIETUVIAI, VIENOS ŠEIMOS NARIAI, ŽUVO AUTOMOBILIO NELAIMĖJ

Ant Vietos Užmūsti ir Gazolinai Eksploduvus Baisiai Apegininti

Jersey City, N. J.—Rugpjūčio 21 d., automobilio nelaimėję čia žuvo aštuoni lietuviai vienos šeimos: Basanavičiai (Basano) du broliai, dvi seserys, marti ir trys vaikai.

Nuvykus aplankyti į šermėnį, rodėsi skaudus, širdį veriantis reginys—aštuoni grabai, sėsi iš jų jaunų ir du vidutinio amžiaus. Visi grabai uždegti, tik brolių atdarai ir tai plonu muslinu apdengti, kas neduoda aiškiaus veido matymo. Motina priešakyje, jos vaikai prie jos, seserys ir broliai į šonus. Gi likusių šeimos narių verkimas

kiekvienu atsilankiusį graudina. Grabai moterų ir vaikų uždegti buvo todėl, kad kuomet nelaimė įvyko, ir juos važiuojančius vietoje užmūstė, tai gazolinu tanku eksploduvus ir užsidegus automobilii, visi smarkiai apdego.

Basanavičiai, sekmadienį, 21 d. rugpjūčio, esant gražiai dienai, buvo nuvykę į Greenwood ežerą pasigrožėti vasaros gamtos proze, ir jau vykstant į namus, ištikio nelaimėję ir kartu aštuonių šeimos narių mirfis. Visi jauni, pačiame gyvenimo gražume. Vaikučiai nei neturėję progos sulaukti didesnio amžiaus.

Ketvirtadienį, 28 d. rugpjūčio,

įvyko visų aštuonių šeimos narių laidotuvs. Laidotuvs atrodė lyg į kokią procesiją,—aštuoni grabai, svieto prie lietuvių bažnyčios įvairių tautų daug. Išvežant iš bažnyčios ir apvežant apie jų gyvenimus namus, buvo mimos žmonių ir padovų su automobiliais. Tas įvykis todėl, kad vietos anglų spauda plačiai rašė apie šią skaudžią Basanavičių šeimos nelaimę ir kiekvienu tuomi sudomino, nepaisant, kokios tautybės žmogus yra.

Tai pirmutinė tokia skaudi nelaimė Jersey City lietuvių tarp. Didelis skausmas ir likusiai Basanavičienėi, broliui ir dviem seserim, kurie nesitėkėjo, kad jų šeimoje įvyks tokia skaudi nelaimė. Rugpjūčio 24 d. sukako lygiai penki metai, kaip mirė sėmės Basanavičius. Praėjus penkiems metams, dar skaudesnė

Indijos kareiviai, kurie saugo Burma, kad Japonijos armija jon neįsiveržtų. Jie studijuoja iš Amerikos atvežtą naują šautuvą.

Medikalei Pagelbai Naujosios Anglijos Lietuvių Konferencijoj Sukelta \$241

Naujos Anglijos lietuviai gan skaitlingai dalyvavo konferencijoje, kuri įvyko Lietuvių Žinyčioje. Delegatų buvo iš Worcester, Hudson, Lawrence, Haverhill, Norwood, Brockton, Malden, Stoughton ir iš kitų miestelių. Daug gerų reikalų buvo nutarta.

Pirmiausia buvo išrinkta pastovus veikiantis komitetas vardu: "Lietuvių Sovietų Sąjungos Namioj Anglijoj." Sekantys asmenys ėjo į komitetą: Prof. B. F. Kubilius pirmininkas, M. Kazhanskas išdinininkas, Dr. J. F. Borisas protokolų sekretorius, S. Zavis finansų sekretorius; direktoriai: A. J. Kupstis, A. Barčius, advokatas Petras Simonis (dėdė Petras), Dr. J. Repšis ir iš kolonijų sekretarijė ėjo į generalinį komitetą: Ona Stigienė iš Brocktono, J. Penkauskas iš Lawrence, J. Sklutas (veteranas veikėjas) iš Worcester, J. Grybas iš Norwood, J. Jeskėvičius iš Hudson, A. Andriulianis iš Cambridge, V. Kancevičius iš Haverhill ir J. Levas iš Stoughton.

Nuotika buvo gera ir upas delegatų buvo entuziastiškas. Tik nesmugu, kad Hitlerio banditai terioja brangiai nurytą Sovietų Sąjungą. Visi rodė geriausį pasisventimą. Visi buvo prisiruosę gelbėti Sovietų Sąjungą ir Lietuvų nuo ironiško teroro, kuris apėdo pasaulį. Tame pačiame užsimojime delegatai suaukavo \$241.

Tolimesni aprašymai tilps "Laisvė" ir "Vilny." Komitetas jau yra suplanavęs sukelti apie \$10,000 iš Naujos Anglijos pasisventusių žmonių suminkinimui Hitlerio diditizmu.

Visus susirašinėjimus bei auksiuskiute komiteto vardu: "Lietuvių Sovietų Medikalei Pagelbai Komitetas," B. F. Kubilius pirmininkas, M. Kazhanskas išdinininkas, 2 Atlantic Str., So. Boston, Mass.

Pastebime jums, kad šis komitetas yra dalis Lietuvių Nacionalinio Komiteto, kurio pirmininku yra Dr. J. J. Kaskiačius, A. Bimba sekr. ir L. Kavaliauskaitė išdinininkė. Visi tautų bei valstijų komitetai yra po jurisdikcija Jungtinių Valstijų Sovietų Sąjungos Medikalei Pagelbai Komiteto, kurio ofisas yra New Yorke.

Dukite taip nuolat ir pasisventę gauti kuo daugiau auksu, nes parana yra labai reikalinga dabartiniam laikui, kuomet simtai tukstančių kenčia už mūsų idejas. Mes privalome nemaznu paukolti kaip trijų dienų darbo uždarbį medikalei pagelbai...

LUCIA BOEHLER 18 metų, Vokietijoj gyms, bet gyvenanti New Yorke, areštuota kaip Vokietijos šnipas ir prisipažino prie kaltės. Ji paleista po \$10,000 kaucijos. Su ja suminta kiti apie 34 ir daugelis jau prisipažino šnipavę naciams. nelaimė šeimoje! Visi užmūsti čia gimt. aučė ir mokyklas lančė. Prie progresyvių jokių organizacijų nepriklausė, išskiriant vieną brolių, kuris priklausė prie Lietuvių Demokratai Klubo, kaip anglų spauda rašė. K. Biuras.

Thorpe, W. Va.

Draugiška Suecija ir Aukos Sovietų Sąjungos Medikalei Pagelbai.

Šio miestelio, kad ir nedidelis skaitlis lietuvių, sukėlėme kiek aukų Sovietų Sąjungos Medikalei Pagelbai. Mes matome kaip Sovietų Sąjungos liaudis ir Raudonoji Armija šindien didvyriškai kovoja ir gina visą žmonių prieš naciskąjį barbarizmą. Aukos taup surinktos per vaishes pas drgg. Macouras.

Čia turim pasakyti, kad drgg. Marconni yra progresyviai žmonės, draugiški ir labai malonūs. Jie seniau gyveno pietinėje dalyje Illinois valstijos, kaip tai Sessery ir Zeigler. Kadangi čia randasi ir daugiau jų vieniemišis iš tos apielinkės, kur jie seniau gyveno, tai progal pasilaukiams, kada dėlė Labor Day suėjo dvi dienos švenčių, rugpjūčio 31 d. pasikviėtė savo draugus, maioniai priėmė ir pavaišino juos.

Draugams prisiminim apie Raudonosios Armijos didvyrišką kovą su barbarais, tuojau tapo sudėta aukų \$9 Sovietų Sąjungos Medikalei Pagelbai. Aukavo sekami: Po \$2 Mr. and Mrs. Chas. Yukus, Coalwood, W. Va.; Mr. and Mrs. Matt Gotaut, Six, W. Va., ir Mr. and Mrs. Teddy Macorn. Po \$1: Mr. Clem Gribas, Superior, W. Va.; Mr. Joe Morris, Hemphill, W. Va.; ir Draugus. Viso suaukauta \$9.

Dar Trumpai Apie Vietos Lietuvius. Čionai lietuvių labai mažai ir tie patys toli vieni nuo kitų gyvena, tad netankiai tenka susieti. Šioje apielinkėje vien tik anglų kasyklas. Kitiokiškų darbų nėra. Kasyklas dirba po 5 dienas savaitėj ant dviejų pa-

kaitų po 7 valandas į pakaitl. Bet yra labai daug atsitikimų, kada su darbu ir kelione į abi puses pasidaro dusyk po 7 valandas kol su seimyna darbininkas pasimato.

Čia kalbu vien tik apie Carter Coal Co. Ši kompanija operuoja tris moderniškas kasyklas, bet žmonės angli krauje į vežimus su rankomis. Dirba apie 3,500 mainierių. Bet jau dabar pradeda dėti liudojamas mašinas ir atleity paleis iš darbo daug žmonių.

Nors visur anglių kasyklose darbai sunkūs, bet čionai tai gal būnaresnė sistema įvesta. Pabuvis be darbo ir pradėjus čia dirbti mainierių labai paista kol pripranta. Didžiama mainierių čionai yra negrai. Dirbant mainieriui uždirba vidutiniškai, tik reikia gerros sveikatos.

Hitleris Įsakė Neskelbti Karo Žinių Pirmuose Puslapiuose

Berlynas, rugs. 11.—Pats Hitleris išleido įsakymą laikraščiams neskelbti karo žinių pirmuose puslapiuose, nes žinios nepalankios nazių tikslams.

A. & P. KRAUTUVES UZDARYTOS DĖLEI STREIKO.

Atlanta.—Rugsėjo 8 d. čionai tapo uždarytos A. & P. 8 krautuvs ir pagal tos kompanijos prezidento R. M. Smith pareiškimą, turės būti uždarytos patol, kol normaliai pradės operuoti jų krautuvių kepyklos ir sandėliai, kurių darbininkai išėjo į streiką.

Kepyklų darbininkai, nariai AFL Bakers and Confectioners unijos, pastatė pikietį prie kepyklų ir sandėlių.

"VILNIES" RUDENINIS PIKNIKAS

Rengia ALDLD 1-mas Apskr. ir LDS 2-ras Apskr.

Sekm., Sept. 21 OAKS GROVE 1941 119 ir Archer Avenue

Prasidės 10 Valandą Ryto

ĮŽANGA VISIEMS DYKAI!

Šiame piknike, kaip ir praeituose, bus įvairiausio sporto ir skanaus maisto: keptų silių, bulvinių blynų, arbatos iš samovaro, ir tt. Šokiam gries gera orkestra. Visi ruoškitės atsilankyti į šį pikniką. Įžanga veltui.

Komitetas.

ŠIAURĖS KINIJOS FRONTUOSE

KARAS ŠANSI PROVINCIJOJE.

Apie Taijuano paėmimą mes sužinojome Šansi provincijoje jau pirmoje 8 armijos bazėje. Šią bazę mes pasiekėme per ketelį dieną; dėl visai suprantamų priežasčių, nuo šiol aš neminėsiu miestų ir kelių pavadinimų. Karas Šansi provincijoje dar nepasibaigė.

Jis žymiai pakeitė mano planus. Kai mes važiuavome iš Janiano, aš tikėjau,si patekti į Taijuanį ir per vyriausiąjį štabą užmegsti ryšius su Pen-Dė-čuaju ir Čžu Dė. Dabar tai buvo ne taip paprasta.

—Kaip čia jūsų reikalai?—užklausiau bazės viršininką.

Bendrais bruožais iki lapkričio pradžios karinių operacijų eiga man buvo žinoma. Japonų planas buvo ganėtina aiškus: kiek galint greičiau užimti Taijuanį, ten įsitvirtinti ir per pačią provincijos širdį brautis į pietus, plačiaja upės Fynj lyguma. Pirmoji šio plano dalis palyginti trumpu laiku buvo įvykdyta. Iki šiol japonams rimtai pasipriešino Šansi provincijoje, šiaurinėje, 8 armija ir ties Sinjko generolas Vey-Li-Chuanas.

Rugsėjo mėnesį, prieš tai, kai japonų kariuomenė užėmė Šiczičuaną ir atkrito geležinkelio linija į Centajį, jie puolė iš šiaurės keturiais keliais, šiauriau Taijuano susikertančiais viename punkte. Čia tai ir išėjo į sceną 8 armija, ir atmintose kovose ties Piusinguanu ir Janmynguanu japonų kariuomenė per visą karą laiką sudavė pirmuosius triukškiniančius smūgius. Rugsėjo viduryje ji perkirto tris ar keturias komunikacines linijas su šiaure, ir penkiasdešimt tukstančių japonų armija šiauriau Taijuano buvo apsupta.

Šiaurės Šansi buvo visai pakankamai kiniečių kariuomenės šiai izoliuotai daliai sunaikinti, viena, ko japonai tikėjosi, —tai prasimūsti per sustiprinimus ir ryšus ir vėl užmegsti ryšius. Pačių svarbiausių kiniečių armijų išlaikyti Centalo geležinkelio liniją, arba, jeigu tai jiems nepavyktų, išlaikyti Nianczyguanį, kuris yra vienas neprieinamiausių kalnų praejimų Kinijoje. Jeigu Nianczyguanis būtų užimtas, japonų kariuomenės šiaurės prasiiveržtų ir greit prisitartint prie Taijuano. Tada viskas, ką pasiekė Šansi kaunuose laimėti 8 armijai, žūtų veltui.

Atsakydamas į mano klausimą, bazės viršininkas plačiai šyptelėjo. Tai buvo kovų užgirdintas veteranas, su penkia-kampe raudonarmiečio žvaigždė ant krūtinės.

—Jūs žinote, Kinijos istorijoje dar nebuvo atsitikimo, kad Nianczyguanį jėga paimtų,—tarė jis.—Mūsų armija praėję Nankiną pasiūstė į šiaurę sustiprinimus; mums reikėjo keturių divizijų Šansi atlaikyti ir Taijuanį išgelbėti. Mes girdėjome, jog iš Guansi provincijos vietijos buvo pasiūstos, tačiau jos į savo vietą neatsvyko.

Vieton jų, į Nianczyguanį buvo per-mesta Pinčanjo linijos kariuomenė, kuri kovose jau buvo keletą savaičių. Tuo būdu čia mes naujų jėgų neturėjome. Ir, kai priešas sudavė rimtą smūgį, kiniečių armija pasitraukė.

—Nejaugi nėra vilties Taijuanį išlaikyti?

—Labai silpna. Kai kurių Šansi esančių kiniečių dalinių kovingumas labai silpnas.—Ir vėl aš pajutau, jog jis stengiasi kiek galint diplomatiškiau viską paaiškinti.

—Matote,—tesė jis,—japonai nelabai rūpinasi fronto ryšiais su baze, tikėdamiesi, jei tik smarkiai puls, prasiiveržti ir tikslą. Jeigu mes sugebėsime kokiame nors punkte juos sulaikyti, 8 armija atkirs jiems užnugarį ir puls juos iš užpakalio. Tai mums jau nekartą pavykdavo.

Labai lengva japonus pulti iš užpakalio. Ar jums neteko girdėti, kaip mes sunaikinome dvidešimt keturis priešo lėktuvus Janminjbae? Mūsų kariai kalno viršūnėle keletą dienų stebėjo aerodromą, o japonai ir negalvojo padaryti žvalgybą.

Vieną gražią dieną mes pastebėjome daugybę lėktuvų—daugiau dvidešimties. Tą naktį mes užpuolėme aerodromą.

Mes išsiuntėme vieną pulką: vieną batalioną japonų bazei apsupti, ir vieną batalioną atakai. Jų aerodromą saugojo vienas batalionas. Valstiečiai mums nurodė upės brastą, mes japonus staiga užklupome ir be jokio vargo lėktuvus sunaikinome. Tokios rūšies operacijos tegalimos tuo atveju, jei priešas apnuogina savo užnagarį.

—Ar teko 8 armijai rimtose kovose dalyvauti?—aš paklausiau.—Tai yra, stambiuose mūšiuose?

—Po pirmųjų susidūrimų neteko,—jis atsakė. Ties Janmynguanu ir Pinsinguanu buvo labai rimtos kovos; po to stambūs mūšiai buvo ties Nanjėvu ir Čhuanjėzuanu. Tada dar buvo galima laikytis prieš japonišką puolimą. Dabar mes savo jėgų nekoncentruojame, bet organizuojame „paslankius būrius“, stengdamiesi netikėtomis atakomis priešius suduoti kiek galint skaudesnius smūgius.

Net kovole ties Janmynguanu mes neuzėmėme tam tikros pozicijos, o dieną traukėmės norėdami priešą suklaidinti, ir naktį puldavome. Iš pirmojo pozicinio karo bandymo su japonais mes žinome, kad pradžioje priešas paleidžia į darbą bombanešius, paskui artileriją, pagaliau tankus ir šarvuotus. Mums turint silpną techniką tokią ataką atlaikyti reikią turėti didelį nuostolį.

Dabar 8 armija niekada neužima pastovių pozicijų, bet veda manevrinį karą. Mūsų dabartinė taktika—veikti giliai prieš užnugarį. Gero armijos ir liaudies sugyvenimo dėka, mes niekuomet neįėjame provianto ir tiekimo kelių tvarkymo sunkumų: gyventojai visur mums padeda. Todėl mes galime užimninti prieš užnugarį esančius miestus, suduodami netikėtus smūgius, apsupdami ir sunaikindami priešo dalinius; arba, jei mes negalime jų sunaikinti, vėl trauktis, iki ateis sustiprinimai.

—Kas gi bus dabar, kai Taijuanis atiduotas?

Jis patraukė pečiais.

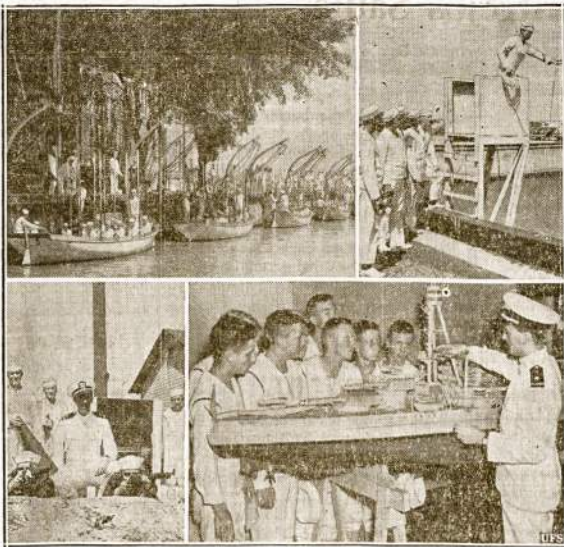
—Kiniečių armija traukiasi į pietus. Gal būt, ji dar galės išlaikyti ties Linšiu arba kuriame nors kitame punkte; bet aš nemanau, kad jai pavyktų japonų puolimą sustabdyti. Labai galimas dalykas, kad kovos Šansi provincijoje dabar bus vedamos daugiausia partizaniniais metodais.

Paskui aš sužinojau apie Šansi provincijoje esančių kiniečių dalinių (be 8 armijos) padėtį tokių smulkmenų, kurios daug ką man paaiškino. Kai kurie šiaurės provincijos daliniai negavo žieminių drabužių ir apavo. Kariams mokėjo po šešis dolerius per mėnesį, iš kurių penki buvo išleidžiami valgiui, tad ir rankas faktiškai jie gaudavo po šešiasdešimt arba septyniasdešimt centų. Nemanau, kad atsirastų daug tokių, kurie dėl šito rizikuotų savo gyvenimu. Netrukus aš ir pats įsitikinau, iki galo demoralizacijos laipsnio kai kurie jų daėjo.

Be 8 armija buvo gana budriai nuteikta. Į karą ji žiūrėjo realiai, be apgaulingo optimizmo, ir ramiai ruošėsi ilgai kovai. Tikroji kova jau dar tik teprasidėjo.

Aš žinojau, jog karas Šansi provincijoje nebus baigtas tą dieną, kai japonai pasiekė Dunganį (jeigu tai jiems pavyks). 8-ji armija turėjo pakankamai laiko bazėms organizuoti ir visoje provincijoje galutinai partizaniniam karui pasiruošti. Jie trylikole apygardų suskubo valstiečius mobilizuoti ir apginkluoti, o tai jau naujos rūšies ginkluotas pasipriešinimas.

Jūs norite patekti į frontą—užklausė mane bazės viršininkas.—Gerai, pradžiai mes jus pasiūsiame į pietus, kad jūs užmegstumėte ryšius su masinėmis organizacijomis. Mūsų „frontas“—tai visa Šansi provincija, ir netrukus japonai tai turės suprasti!

Great Lakes Naval Training Station, apie 30 mylių nuo Chicago, kur jauni vyrai mokina ma laivyno pareigoms. Čia yra vienas trūkumas, kad nepripaatinama į uprė sūraus vandens. Žemutinę paveiklo dalį (kastrėj) Larry Danz aiškina būsimiem karininkam karo laivo Oklahoma sudėtį ir mechanizmą.

BANDYS APVIENYTI DARBO PARTIJA

New York, N. Y.—Cionai pastaruoju laiku Amerikos Darbo Partijoj progresyviai bando apvienyti tos partijos jėgas. Jis nu-mato, kad laike ateinančių rinkimų ta partija gali tapti svarbiu faktorium ir galūt išvėriamioji jėga kaip buvo 1937 metais. Tais metais ta partija užtikrino La Gardiją išrinkimui. La Gardija gavo 450,000 balsų didžiumą.

Dėlė tūlių, priežasčių vėliau ši partija pradėjo silpnėti. Tūli draubūjų industrijos dešimieji vadai pradėjo raudonųjų kandidavimo kampanijų prieš kairėsnuosius, ypatinai po to laiko, kada Sovietų Sąjunga padarė nepuolimo sutartį su Vokietija, 1939 metais. Tas privedė prie to, kad balsuojamoji jėga vis tjo mažyn. Pirmam Darbo Partijos pasirodyme ant baloto 1936 metais iš Rooseveltą buvo gauta 238,000 balsų. O 1937 metais balsavimo jėga taip padidėjo, jog už La Gardiją gauta 438,000 balsų.

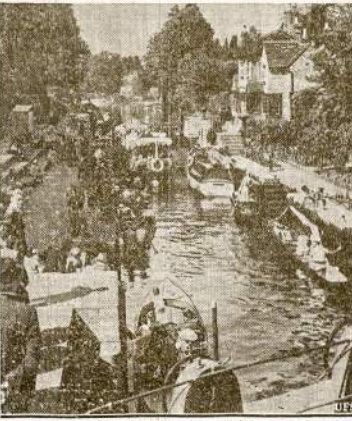
Progresyvis elementas Darbo Partijoj mano, kad turi būti atsteigta Darbo Partija ir suvienytos joje jėgos. To elemento priešakyje yra M. Watson ir E. P. Connolly. Jie ištruokė net kai kuriuos kandidatus, kad tuom „pasitarauti bendrai kovai prieš Hitlerizmą ir užtikrinti majoro La Gardiją išrinkimui išnauju.“ kaip jie sako. Senagvardiečiai toje partijoje šaltai atsiliepė į raginimų su-bendrinti spēkas. Jie dar užtai užtatavo progresyvius vietiniam „Times“ laikrašty, žydų socialistų leidžiamam „For-

warde“ ir „New Republic“. Ir mitinguose jie užpuldinėja progresyvius. Kairiojo sparno nariuose irgi yra nepasitenkinimo. Vito Marcantonio nepasitiki senagvardiečių vadovybe šios valstijos organizacijoj. Joseph Curran mano, kad užgyrimas La Guardi-jos kandidaturai ir majorus pa-darytas peranksti, atsižvelgiant į buvusios majoro išsikimimus prieš CIO.

Vistiek Progresyvių Komitetas tikisi, kad Darbo Partija bus apvienyta, nes cioninose nariuose esąs labai stiprus noras prie to ir skirtumai bus nuga-riti. Partinis.

„Vilnius“ Reikalais F. Abeko Maršrutais ir Vakarais

„Vilnius“ vajuos pradžioj, rugsėjo 29 d., F. Abekas išvažiuoja į vakarines valstijas su maršrutu. Prašome visų kolonijū lietuvių, ypač „Vilnius“ skaitytojų, kuo galint pagelbėti naujų skaitytojų gavime, senų atnaujinti ir prakalbų surengime. F. Abekas lankysis šiuose miestuose skamom dienom: Rugsėjo 29 Kewanee, Ill. Rugsėjo 30 Moline, Ill. Spalio 2 De Moines, Iowa. Spalio 4 Omaha, Neb. Spalio 5-6 Sioux City, Ia. Spalio 7-8 Minneapolis, Minn. Spalio 9-10-11 Duluth, Minn.,

Dėl apribavimų Londono žmonės negali vykti į pamaris dėlto jie kaip geriausia gali naudojasi Thames upės vandeniū ir pakraščiais.

MILWAUKEE BRAVORAI PASIUNTE ANGLŲ KARIUOMENIŲ ALAUS

Milwaukee, Wis.—Kelios bravorinės kompanijos pasiuntė „kels tukstančius dėžių alaus“ Anglijos kareiviams Artimuose Rytuose.

URUGVAJUS PRISISAVINO KETURIS UŽSIENIO LAIVUS

Montevideo.—Urugvajaus vyriausybė paėmė valstybės nu-savybėn du Italijos laivus ir du Danijos. Nusavinti laivai bendrai sudaro 14,000 tonų didumo.

ALBION, Mich.—Fabriko darbininkas Guy Conkey nušovė savo žmogų ir paskui nušovė pats save. Samžudytis ir žmogžudystės priežastis esą buvo šeimyniniai barniai.

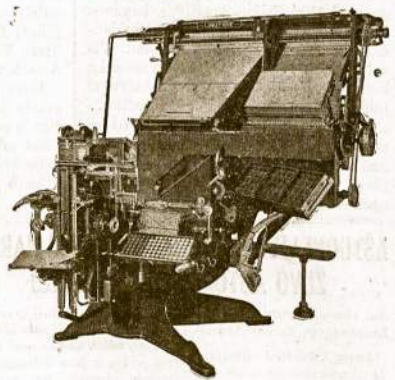
Kaip Doktoras Parašė JUSŲ RECEPTAS

YOUR PRESCRIPTION the Way Your Doctor Wrote It

Svarbiausių dalykų jūsų gyvenime yra receptas. Jūs negalite atsiduoti likimui... ant naudojamo materiole ir jo sukakymo. Mes didžiausias galėdami pasakyti, kad receptų išpildymas yra svarbiausia dalyai mūsų biamo. Valius našalo tik laisvoti, registruoti ir pelyre pharmasocial. Materioles ir chemikalai yra naudojami vienai iš geriausių. Pagalau dvejoja patikrinimo sistema garantuoja akuratumą, kuriuo būtų galima pasitikėti. Leikiuok mums išpildyti jūsų re-keptą receptą.

UNION DRUG CO.
35th & S. Halsted St.
Chicago Ill.

VILNIES SPAUSTUVĖ ATLIEKA VISOKIUS SPAUDOS DARBUS GERAI IR PIGIAI

NAUJAS LINOTYPAS
Greičiau ir Geriau Atlieka Darbą ir Turi Daug Naujų ir Gražių Raidžių.
Todel visokias spaudos reikalais kreipkitės į „Vilnius“ Spaustuve
Jūsų darbas bus padarytas greitai ir gražiai.

VILNIS
3116 S. Halsted Street, Chicago, Ill.
Telefonas VICTory 1455

KA VEIKIA CHICAGOS ŽEMAIČIAI?

Per kelias dešimtis metų Chicago lietuvių veikimo istorijoje žemaičiai nepadarė savitovios veiklos. Atrodė, kad žemaičiai yra nerangūs ir jie negali atskirti veikti jokio konstruktyvio kultūrinio visuomenės darbo.

Atrodė, kad žemaičiai tinka tik poterių kalbėti ir smulkii barus rankovėms šluostyti, arba reikariais su džinkais pasipešti.

Taisybė, sykį buvo sutvertas koks ten Teliskūji klubas, bet dejas nesant tinkamų organizatorių klubas pakriko ir šiandien apie jį nieko nesigirdi.

Bet štai lapkričio 2 d., 1938 m., susibūrė būrelis žemaitiškų veikėjų, kurie susidėjo iš beveik visų srovų žmonių, ir sutvėrė žemaitiškų Kultūros Klubą.

Laukui bėgant prie klubo pasisekė prirašyti beveik visus Chicago žemaitiškos kilmės veikėjus. Klubu veikla pasidarė spartesnė ir našesnė ir šiandien klubas išaugo iki kelių simtų narių.

Šiandien žemaitiškų klubas yra pilnai susitvarkęs ir pastatytas ant aukščio kultūrinio pamato. Dabar žemaitiškų Kultūros Klubas ne tik kad turi kelis šimtus narių, bet yra pilnai susitvarkęs pagal Jungtinių Valstijų įstatymus ir turi kelis šimtus dolerių banke.

Pakol kas į klubą įstojimo mokesčių nėra. Amžiaus aprūbožavimo irgi nėra. Narystės mokesčiai 50 centų į metus.

Nariai bei nare susigruos, klubo nariai jį lanko pagal savo išgalę, o mirus dalyvauja jo šermyse ir laidotuvisė. Apart to, suteikia jam gvy gelijų vainikų \$10 vertės. Jei yra reikalas, bus išvengta daug aksidentų.

suteikia ir grabinėjus. Po susirinkimų klubas turi programus, kurie susideda iš muzikos, dainų, referatų ir šokių. Kaip kada klubas savo lėšomis pavaišina narius gėrimais ir užkandžiais.

Kaip greit susidarys klubo ižde pakankamai pinigų pervižius, yra planuojama išimti klubo narius ir narėms grupinę apraudą. Šitas žingsnis bus daromas dėl to, kad mūsų klube randasi daug narių, kurie jokiai kitaip pašalpinai organizacijai nepriklauso. Jiems bus užtikrintas rytojūs. Aišku, tokiam atsitikime ir į mūsų klubą įstojimo amžiaus bus apribuotos. Todėl neprateisite progos. Stokite į klubą.

Sekantis klubo susirinkimas įvyks trečiadienį, rugsėjo 17 d., 7:30 val. vakare, Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd st. Bus programos.

2KK Prezidentas, Steponas Narkis, 4353 S. Talman Ave. Tel. Virginia 1279.

Mandagumo Savaitė

Majoras Kelly paskyrė mandagumo savaitę. Nuo rugsėjo 28 iki spalio 4 d. visur Chicagoje raginama automobilistai būti pavyzdingai mandagiais kelyje.

Rugsėjo 29 d. skiria parodyti pavyzdingą mandagumą pėtim; rugsėjo 30 industriniam trokam ir tt.

Mandagumo savaitės rengiamo tuo tikslu, kad pripažinti žmones elgtis mandagiai važinėjant automobiliais, o tuomet ką \$10 vertės. Jei yra reikalas, bus išvengta daug aksidentų.

Lietuvių Kultūros Rateljio Choras Rengiasi Vaidybai

VAIDINS "MOTERIMS NEISSIMELUOSI"

Nesuspėjus pasiruošti muzikalo veikalo, tai L. K. Rateljio Choras spalio 26 d., sekmdienį, Šokols svetainėje perstitys juokingą trijų veiksmų komediją "Moterims Neissimeluosi." Šią komediją matydami, visi turėsime progos skaniai pasijuokti, nes komedija yra labai juokinga. Rateljio lošėjai snarkiniai darbuojasi, mokinasi, kad komedijai tinkamai perstatyti. Nepamirškite spalio 26 dienos.

Choro Pamokos

Šiais metais Rateljio Choras persikėlė į Bridgeportą laikyti pamokas. Dabar choro pamokos atsisbus kas antradienio vakaras, šemeto svetainėje, 3336 S. Lituania. Tatgi ateinatį antradienį, 8 val. vakare, visi choristai, kurie dalyvavo chore, ateiks į šemeto svetainę. Tatgi atsiveskite naujų narių. Visi mėgstanti dainuoti yra kviečiami ateiti ir įstoti į chorą.

Nupirkom Du Apšign, Bonus

Lietuvių Kultūros Rateljio nutarė ir nusipirko du Jungtinių Valstijų Apšignimo Bonus. Kad padėti apginti Amerikos demokratiją, tuo pat sykiu padėti sutruškinti Hitlerizmo siaulūgą. VIKRUS.

Numirė K. Akelaitis, Abeko Brolis

Is Baltimore, Md., telegramu pranešė, kad ten numirė Kazys Akelaitis, F. Abeko brolis. Laidotuvis įvyks rugsėjo 13.

Kazys Akelaitis atvyko į šią šalį 1887 metais, kai dar visai mažai buvo lietuvių Baltimorėje. Jis dirbo prie kriaučių 50 metų. Iš amato buvo operiteris. Visą laiką priklausė prie Amalgamėlių unijos nuo jos susivėrimo.

K. Akelaitis buvo virš 70 metų amžiaus. Visą laiką gyveno Baltimorėje. Visuomeniškai buvo nusistatęs pažangus, laisvamaniis lietuvis.

Vėlonis paliko nuliūdime žmogą Akelaitienę, dukterį Viktoriją, kuri dirba laivyno departamente, Washington, D. C. kitą dukterį, kuri gyvena Baltimorėje, ir sūnų daktarį Andrių Akelaitį, kuris praktikuoja mediciną Rochester, N. Y., yra proto ligų specialistas; ir paliko brolį F. Abeką Chicagoje.

Kazys Akelaitis paėjo iš Lietuvos Pilekainių kaimo, Sumsų parapijos, Vilkaviškio apskr. Rep.

ROSELANDO ŽINIOS

Is LDS 139 Kp. Susirinkimo

Rugsėjo 5 d. įvyko LDS 139 kuopos mėnesinis susirinkimas. Narių dalyvavo vidutiniai. Tarp kitų dalykių buvo kalbėta apie medikale pagelbą Sovietų Sąjungai. Kuopa nutarė iš iždo paaukauti \$5. Pinigūs perdavėm laikinam komitetui, kuris rūpinasi tuo reikalu.

Atvyko iš jaunulio kuopos atstovas ir prašė paramos jų veiklai. Kuopa pradžioje padėti jauuoliams.

Bendral, roselandiečiai rudenio pradeda daugiauintis veikimo. Serga Dr. A. Kavaliauskienė Jau tūlas laikas serga drg. A. Kavaliauskienė. Kas tai negero su jos tužimi, sako daktaras Paskutinėm dienom jį randasi Community ligoninėje. Linkiu ligoneli greitai pasveikti. Roselandiečiai.

Marquette Park

Apie Viską Po Biskį

Perėitą savaitę prieš apšignimo dienos demonstraciją Marquette Parke plačiai paskleidė lapelius išleistus Chicago Lietuvos V Konferencijos. Čionykščiai lietuviai su dideliu atidumu juos skaitė. Žinoma, nepatikio tie lapeliai tiems, kurie labai įsitikėję į lietuviškų nacių gettonlapi "Naujienas." Tas laikrašis patapo biauriu nacių propagandos įrankiu.

Pažangiečių Koncertas

Kaip ir kas metai mūsų kolonijos LLD ir LDS ir kitos organizacijos rengia mlting koncertų. Šiemet koncerto surengimo komitetas sako, kad bus programos gražesnės ir pats koncertas didesnis.

LLD kuopos turėjo savo susirinkimą užpėitą savaitę; LDS kuopos susirinkimas įvyko šią savaitę. Išrinko koncerto komitetą.

Dar koncerto programos nesutvarkyta, bet jau nekurie dalykai numatyta. Kvieis programos pildymui Ciceros Moterų Pažangos Chora ir Kultūros Rateljio Chora. Apie kitus talentus vėliau pranešiu.

Šokiai Gatvė—Jamboree

Rugsėjo 22 diena prie kampo 63 ir Kedzie ave. bus jamboree, šokiai gatvėje. Žinoma, čia daugiau apieliks bizieriečių pažmonis, pakaktinoms biznio. Gerai, visgi kas noris naujo.

Tai tiek šiuo žygiu iš Marquette Parko apielinkės. Vietinis.

Aukos Medikalei Pagelbai Sovietų Sąjungai

Jau pirmiau nuo chicagiečių pasiunė medikalei pagelbai Sovietų Sąjungai \$33.50. Šią savaitę L. Pruseika išsiuntė \$43.00. Dabar vėl pasiunčiame \$114.70.

Iki šiol iš Chicago, kiek žinoma, jau pasiūta į Brooklyną Lietuvių Nacionaliam Komitetui Sovietų Sąjungoms medikalei pagelbai \$191.20.

Suprantama, kad tai ne paskutinė chicagiečių aukta gydymui sužeistų, kurie kovoją prieš Hitlerizmą. Laikinas Komietas. KANSAS CITY AUCA

Kansas City yra 19-tas didžiausias Jungtinių Valstijų miestas. 1940 metų cenzas parodo, kad tats metais gyventojų skaitlius buvo 400,175, o 1930 metais buvo 399,746.

Visų Kankliečių Demėsiu—Nepaprastos Pamokos

LKM Choras apsiėmė pildyti antradienį vakare radio programą. Mes dainuosime iš WGES stoties 7:30 val. vakare antradienį. Reikalinga gerai prisirengti. Dėl to sekmdienį įvyks nepaprastos choro pamokos.

Todė visi kankliečiai rugsėjo 14 d., 10 val. ryte, rinkitės į Hollywood salę. J. D. B.

Numirė Emma Matzaitis

Emma Matzaitis, 20 metų numirė po ilgos ligos. Ji gavo kraują užsinuodijimą. Ilgai gydė, bet negalėjo išgelbėti nuo mirties.

Vėlonės kūnas pašarvotas 3852 So. California ave.

Laidotuvis įvyks 1 val. po pietų, į Pence Lutherio kapines.

Emonos Matzaitiūtės sesutė neseniai įsirašė į Lietuvos Darbinėkų Susivienijimą 76 kuopą, Brighton Park apielinkėje. Nuo savęs reikiuku gilų simpatijų Matzaitiči šeimai. M. S.

Auto Nelaimės

Vėl Keturi Užsimusė Užvakar ir vakar automobilij nelaimėse vėl užsimusė keturis

DOMINIKAS KRASNAUSKAS

Persikyrė su šiuo pasauliu ketvirtadienį, rugsėjo 11 d., 1941 m., 3-ę val. ryte, sotaukęs 53 m. amžiaus gimė Lietuvoje, Cipėnų kaime, Panevėžio apskrėio. Vabalninkų parapijos Amerikoje išgyveno 28 metus. Paliko dideliamė nuliūdime savo mylimuosius ir mylinčias: broli Antaną, 2 betas; Magdaleną ir Oną Kavaliauskaites ir didei Jurgį Kavaliūna. Lietuvoje — 2 brolius: Pranciškų ir Petrą. Kūnas pašarvotas Lachavicziaus koplyčioje, 2314 W. 23rd Place. Laidotuvis įvyks šeštadienį, rugsėjo 13 d., 1:30 val. popiet, iš koplyčios istyjęs ir Lietuvių Tautiškas Kapines.

Visi A. D. Dominiko Krasnausko gimines, draugai ir pažįstami esat širdingai kviečiami dalyvauti laidotuvisė ir suteikti paskutinį patarnavimą ir atsiveiklinimą.—Nuliūde liekame: **BROLIS, TETOS IR DėDE**

Lietuvių apgelva vedė laidotuvių direktorius Lachavicz ir Simus. Tel. Canal 2515.

NEPAPRASTAS! NEPAPRASTAS! PINKNIKAS

RENGIA ROSELANDO MOTERŲ KLUBAS

Nedėlioj, Rugsėjo (September) 14, 1941

WASHINGTON HEIGHTS

107TH IR MAY STS. ROSELAND

Visas pelnas eis išleidiimui vienkarinio žurnalo "Motery Balsas" atybmėjimui 25 metų sukakties Amerikos lietuvių motery veiklos.

Dainuos Roselando Moterų Klubo Choras, vadovybėj Agotėlės Kenstavienė. Bus gera orkestra šokiams, gardžių valgių ir gerimų.

Jei lytu, parengimas įvyks Darbinukų svetainėje, 10113 S. Michigan ave.

Visus kviečiame dalyvauti. Roselando Moterų Klubas.

POOR JOHN'S TAVERN

2956 S. Emerald Ave.

Chicago, Ill.

SKANUS ALUS, ARIELKA IR VYNAS Tikrai Smagi Užeiga

JONAS IR MORTA DARASKAI, Sav. Victory 3135

DOMINIKAS KRASNAUSKAS

žmones. Pieno troko vairuotojų mirtiniai sutrynė paslydus troku prie State ir 73rd sts. Našaitį vaikūtį mirtiniai suvažinėjo einant iš mokyklos. Mrs. Frank Siewrok žuvo automobilio nelaimėje. Barney Ruth, 64 m. numirė ligoninėj po sunkaus sužeidimo.

Phone Radcliff 3860

GREEN TAVERN

Saldus Vynas ir Gera Arielka Geras patarnavimas Smagi ir linksma užeiga

7200 S. Green St. CHICAGO, ILL.

Savininkai Kenstavičiai Kazimiera ir Juozai

Rusų Kooperatyvas Chicago, Ill.

Garantuota Kokybe, Ipvairumu ir Produktus Savo Įstaigose

RESTAURANE (VALGYKLOJ)

Sveika, Svari, Rusiška—Amerikaiska Virtuvė. Kainos žemos.

1628 W. Division Street

Tel. Humboldt 4044

Mesos ir Groserio Krautuvė

Vsokta Mėsa — Pauktinoma

2051 W. Division Street

PRIMUM ORDERIS

Pokiliams, Parengiamas ir Panasiat

Tel. Branswick 9168

URBA GELININKAS

Gėles Mylilidom, Vestuvim, Bankiliam, Laidotuviem, Pamonioms

4180 Archer Avenue

Phone: LAFAyette 5809

Siančiame Gėles Telegramomis į Viso Pasaulio Dalis

LOVEIKIS—Kvietkininkas

GELES VESTUVEM, BANKIETAM, PAGRABAM

3316 So. Halsted St. Chicago Yards 7308

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Nariai Chicago ir Ciceros Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos

Turime Kopyčias Visose Miesto Dalyse Ambulanso Patarnavimas Dieną ir Naktį

LACHAWICZ ir SUNUS

2314 W. 23rd PLACE TELEFONAI: CANAL 2515 & 2516 SKYRIUS: 42 E. 108th ST. TELEFONAI: Pullman 1276 & 2515

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED ST. 710 W. 18th ST. VISI TELEFONAI: YARDS 1419

J. LIULEVICIUS

4348 SO. CALIFORNIA AVENUE

TELEFONAS: LAFAYETTE 3572

ANTHONY B. PETKUS

1410 SO. 49th COURT TELEFONAS: CICERO 2109

6812 S. WESTERN AVE. TELEFONAS: GROVEHILL 0142

S. P. MAZEIKA

3319 SO. LITUANICA AVENUE

TELEFONAI: YARDS 1158 & 1139

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVENUE

TELEFONAS: YARDS 4908

PIRKITE PAS MUTUAL LIQUOR CO.

NATHAN KENTER Wholesale

4707 S. Halsted St. Tel. Blvd. 0014

WEST SIDE HOTEL

2435 S. Leavitt Street CHICAGO, ILL.

Kambariai Rendavimui Dienai arba Savaitė. Svetainė Rendavimui Vestuvims, Šokiams arba Parėms; Virtuvė ir Aidi Dykai!

WALTER NEFFAS, Prop. Phone Canal 9585

Draugijoms, Biznieriams ir Draugams

Reikale skelbimų ar pranešimų būtinai prašome įsitmyti, jog reikia tekstas pridoti ar prisijusti bent diegiančiu. Pavyzdžiui: pirmadienio laida skelbimas ar pranešimas turi "Vilnius" rašline pasiekti šeštadienį kaip 12 val. po pietų (paštas po pietų neveikia).

Kitoms visoms dienoms skelbimai ir pranešimai rašline turi pasiekti ne vėliau kaip 2 val. po pietų, dieną prieš tai.

Pasitikime, kad draugijos, biznieriiai ir draugai būsite toki geri kooperatoriai su "Vilnius" administracija šiuame reikale suteikiant mums laiko jums geriau ir greičiau patarnauti.

"Vilnius" Administracija.

Tel. Yards 1651.

John A. Laudont Tavern

Vynas, Likeriai, Geras Alus Cigari ir Užkandžiai.

3538 S. Halsted Street

Ir Mėsos-Groserio Krautuvė.

3441 S. Morgan Street

VELIAUSIOS MADOS COLE

Alyva ir Anglim Kurenamą

ŠILDOMĄ PEČIŲ

Galite pirkti tik už \$49.50

ir turėsite didžiausį patogumą apšildyti savo kambarius

Progress Krautuvė dabar pasiūlia specialiai žemom kainom kainuoti pauktinoms COLE išdirblyties šildytuvus. Taigi yra tikras centras pasirinkimui visų kitų gerųjų išdirblyčių, kaip tai: Athens, Moore, Quaker, Florence, Monogram, Frogil, Siegler ir kitių.

Progress Krautuvė pasiūlo mažiausiomis kainomis, lengvais išmokėjimais. Pirkite pečių dabar. Daug sutapatinsite.

Didelė nuolaida už senų pečių perkant naują.

PROGRESS FURNITURE CO.

3222-24-26 So. Halsted Street

Prie 32-ros Gatvės

